

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
—
A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj milder lúccsánél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A tisztújító közgyűlés.

Nagy számban jelentek meg a bizottsági tagok Zombor város tegnapi tisztújító közgyűlésén. Mindenféle élénkség uralkodott, a megyeház nagyterme — hol az ülés tartott — egészen megtelt, valamint sokan voltak a karzaton is. A választások különben — egy esetet kivéve — simán és küzdelem nélkül folytak le, miként az alábbi tudósításunkból kitűnik s miként annak valószínűségét, hogy a tisztikar jobbára a régi marad, — már mult számunkban jeleztük. A „katzenjammeros“ ellenzék, mely a képviselőválasztás után azt az ígéretet tette a szegény könnyen hívó népnek, hogy ha mindjárt nem is, de három hét múlva (t. i. tisztújításkor) a város házabeli urak is ki lesznek akolbolitva, — nem mutatkozott. Ha ez valami nagy bajnak mondható, úgy ez a hibája meg volt az érdekes közgyűlésnek, melynek lefolyásáról a következőkben adjuk a részletes tudósítást:

Folyó hó 17-én délelőtti 10 órára volt összehívva a városi tisztújító közgyűlés a megyeháza nagytermében.

A gyűlés előtt dr. Csihás Benő polgármester indítványozta, hogy egy 3 tagú küldöttség menesztessék a főispánhoz, meghívandó őt a tisztújító szék vezetésére. A gyűlés kiküldötte Széchenyi József vezetése alatt Koczkar Zsigmond és Konyovits Jusztin biz. tagokból álló bizottságot, a kiknek kíséretében csakhamar meg is jelent Sándor Béla főispán, díszmagyarba öltözve, a Lipót- és a szt. Gergely-renddel földiasztve.

Elfoglalván az elnöki széket, előadja, hogy mióta a város vezetésével van megbízva, ez a második eset, a midőn ő a városi tisztújítás eszközét vezeti. Röviden visszapillant az előző 6 évre és örömmel konstatálja a város állapotában ez idő alatt történt haladást, a miben szerinte nagy érdeme van a törvényhatósági bizottságnak, úgy szintén az eddigi polgármester büles és tapintatos vezetése alatti tisztikar közreműködésének is. Teljes bizalmát fejezi ki végül az iránt, hogy a bizottság közreműködésével ezuttal is sikerül a város tisztikarát olyképp megalkotni, hogy az teljesen megfeleljen ama várakozásoknak, melyeket a város közállapota azok irányában támasztanak.

A kandidáló bizottságba Koczkar Zsigmond indítványára bevalasztotta a közgyűlés Széchenyi József törvényes elnököt, Tárczay Mór és Bikár Simont; főispán kinevezte, abba Koczkar Zsigmond, Konyovits Jusztin és Danczer Kornél bizottsági tagokat, a kik a főispán hivatalos helyiségében majdnem ¼ órán át tanácskoztak. A kandidáció eredményét a főispán hirdette ki.

A polgármesteri állásra az egyetlen folyamodó, Csihás Benő dr., eddigi polgármester jelöltetett, kinek nevét a közgyűlés zajos éljenzéssel fogadta s így egyhangulag megválasztott. Kiküldettek Fejér Gyula apát vezetése alatt Schaffner József és Bittermann Nándor bizottsági tagok, hogy az ujonnan megválasztott polgármestert a közgyűlési terembe hívják. Polgármester megjelenévé, megköszönte ama „felelet megtisztelő bizalmát“, melylyel őt a város első tisztviselői állására újból — s ezuttal egyhangulag — megválasztották. Hangoztatja, hogy a városra nehéz feladatok várnak; de teljes biztosságát látja annak a főispán és a bizottság bölcsességében, hogy a nehézségekkel meg lehet küzdeni. Ő a maga részéről hozzá teszi, hogy működésének minden percét a város és a polgárok javára szenteli és ezért kéri a főispánt és a törvényhatósági bizottságot, hogy nagyrabecsült jóindulatukban továbbra is megtartani sziveskedjenek őt.

A főjegyzői állásra egyedül Gyurisits György eddigi tanácsnok kandidáltatott, a kit a közgyűlés meg is választott.

Az első tanácsnoki állásra kandidáltak: Vukicsévits Péter, Falcione Nándor és Thurszky Jenő eddigi tanácsnokok. Megválasztott Vukicsévits Péter. A 2-od tanácsnoki állásra jelöltettek: Thurszky Jenő tanácsnok, Gertinger Pál dr. és Dekker Pál aljegyzők. Megválasztott Thurszky Jenő. A 3-dik tanácsnoki állásra jelöltettek: Dr. Gertinger Pál és Dekker Pál. Megválasztott dr. Gertinger Pál. A 4-ikre jelöltetett s megválasztott Dekker Pál.

Az ügyészi állásra jelöltetett és megválasztott Pocskay Sándor, eddigi ügyész.

Az első aljegyzői állásra jelöltetett és megválasztott Lallosevits István eddigi iktató. A 2-od aljegyzői állást folyamodók hiányában nem töltötték be a közgyűlés elhatározta, hogy ez év folyamán be sem tölti; azután pedig a szük-

séghez képest betöltik vagy végkép törlik e hivatalt.

Az I. alkapitányi állásra Nikolics György, a II-ra Mrakovits György eddigi alkapitányok jelöltettek és meg is választottak.

Házipénztárnokká szintén az egyetlen folyamodó Esztergamy Károly. A házipénztári ellenőri állásra jelöltettek: Heincz Kálmán, Zomborcsévits György és Szabó Sándor. Itt 21 bizottsági tag névszerint szavazást kérvén, főispán azt elrendelte; ennek eredményeképp Zomborcsévits György adóhivatali ellenőr választott meg 48 szavazattal Heincz Kálmán eddigi házipénztári ellenőr helyébe. Adópénztárnokká jelöltetett és megválasztott: Bikár Vazul. Ellenőrnek jelöltettek Heincz Kálmán és Szabó Sándor; megválasztott Heincz Kálmán. Földadományvilántartónak jelöltetett és megválasztott Móits Sándor; számvizsgálónak Auth György és Szabó Sándor jelöltettek, megválasztott Auth György; közgyámnak Bugarszky Miklós.

Ezek után fölolvastattak főispánnak a törvényhatósághoz intézett átiratait, melyekben a főorvosi állásra kinevezi dr. Vadas Kálmán eddigi fő- és az orvosira dr. Popovits István eddigi orvosot, a főmérnöki állásra Gergurov Milán eddigi főmérnököt és a számvevői állásra Donoszlovits József eddigi számvevőt.

A megválasztott és kinevezett tisztviselők egy kivételével ezután nyomban letették az esküt és a közgyűlés áttért a tárgysorozat egyéb pontjaira. Ezek között a polgármesteri jelentés a következő:

Méltóságos főispán ur!
Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Részben a közgyűlés elintézésé alá tartozó ügyek csekélyebb száma, részben egyéb, a tekintetes törvényhatósági bizottság tagjainak érdeklődését elfoglaló körülmények folytán a január havi közgyűlés a szabályrendeletileg előirt időben való megtartható nem lévén, jelentésemet úgy a lefolyt hóról, mint e hó első feléről van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

1. A tanács iktatóba beérkezett ezen idő alatt 1817 ügydarab, hátralékban volt mult év december havából 950, ezekből 1762 elintéztetvén, hátralékban maradt 1005.

2. A községi bírósághoz beérkezett 139 ügydarab, melyek mind elintéztetvén, hátralék nincs.

3. A rendőrkapitányságnál a beérkezett 794 ügydaraból 758 elintéztetvén, hátralékban maradt 36.

A közbiztonság állapota, a gör. kel. kistemplomban

A „BÁCSKA“ tárcája.

Farsangra.

Húzzad cigány, síró hangon

Azt a bús nótámat!...

Bús nótának, mámor-agynak

Testvére a bánat...

De ne búsat!... Elég volt már!...

Vig legyen a nótád!

Farsang van ma! Minden ember

Járja a bolondját!...

Farsang van ma... Hadd üljön ma

Orgyát a mámor!...

Folyjon a bor patakonként!

A jó kedv tén felforr!...

Hadd élvezzük a jelenben

A gyönyörnek csókját!...

Hátha holnap már tetemünk

Koporsóba dobják?!...

Telt poharam oda vágom...

A bor szörnyen éget...

Mámor ködén keresztül is

Látom angyal képed...

Ráborulok az asztalra

S sírok mint egy gyermek...

Mért nem szeretsz szép Madonnám,

Mikor úgy szeretlek!...

Don Esteván di Hódságh.

HÁT AZTÁN?

A Gesta-Romanorum, Boccaccio Decamerónja, Sehesade tündérmeséi s az ezekből fejlett világirodalom egyik feltűnő jelensége, hogy csak egy bizonyos pontig vezet, melyen túl sorsára bízza megsanyargatott hősét, úgy hogy a gondolkozó ki nem elégtett tudvágygyal méltán kérdezheti: hát aztán?

S e pont, a jámbor ó-kor, a mozgalmas középkor, de még a szeszélyes új-kor elbeszélőinél is a házasság, vagy az általánosság kedvéért a házassági boldogság. Ennek révébe vezet „Eustachius históriája“, „Voltér és Grizeldise“, „Vitéz Francesco“, Tasso „Amintás“-a, Guaxini Pastor „Fido“-ja, később Honore d'Urfé „Astrée“-ja s az írók és történetek milliói, melyek csak annyiban különböznek, amint a változó kor divata szerint majd a fizikai erőhöz mért kalandos hanyattatások, majd a lovagi küzdelem, szenvedés és ttlelem, vagy a társadalmi akadályokkal való párharc árán érik el céljukat a hősök.

De nemcsak ezen, hanem a XVII. és XVIII. század irodalmában is ugyane jelenségeket találjuk; a hősiesség, a becsület jutalmát nyeri „Cid“, Scudery „Cyrus“-a és „Celia“-ja pedig oly magasra emelik a szerelem ágióját, hogy az önkénytelenül a preciozitás nevétségességébe süllyedt XIV. Lajos kora, Rousseau „Uj Heloise“-je és Göthe „Werther“-e meghozták a kor bölcsészetét, melyben a természetes erkölcsiség és ennek szenvedélye tündökl. Az eredmény azonban mitsem változik, a boldogító rév: a házasság; csak a házastársak vannak ideá-

lisan feltüntetve. Ilyenek Richardson regényei, nálunk Kártigám, bizonyos problematikus kifejtéssel, melynek tárgya megint csak a házasság, a csendes boldogság.

Meg kell elégednünk azzal, hogy célnak érve biztosítva van hősünk sorsa, s a rabló-romantika, Valter Sott, Sand György többé-kevésbé ugyanazzal elégitenek ki, bár utóbbi hősöit, erkölcsileg, úgy mint szerelmileg jóval magasabb lényeknek rajzolja a férfiaknál s így bírásuk több a jutalomnál: kinttetés.

Dumas, Daudet s az újabb francia romantika már egy lépéssel tovább megy, a szerelem itt már szenvedély s a nő, ki elcsábit, veszedelembé dönt. A házasságon túli idő van felvetve s a kérdésre mit hősünk sorsa vet fel, azzal felel: a házastársak elcsábulnak, a nót szeretője, a férfit a daemon rontja meg s engesztelést csak abban talál „tue la!“

A realizmus aprólékoskodása felszínre veti a körülményeket, melyek kényszere folytán megszületnek azok a frigyek, melyek méltán vethetik fel azt a kérdést: hát aztán? Es erre már nem lehet azt felelni, a mi a jámbor mesék végét képezi, hogy: boldogul éltek, a mig meg nem haltak. A modern dráma felel meg reá. Hát aztán? Megcsalták egymást, házasságtörők lettek.

Ez a csirája annak, a miből egy egész irodalom fejtett, a nélkül, hogy kielégítő s megnyugtató megoldást nyújthatott volna. Jellemvonása, oka a léhaság és lazult erkölcsök, melyeket soha sem fognak megjavítani a paedagogusok nyakatekert okoskodásai. Az oltár nem többé az a szentély, hol istenített érzelmek kötnek szent szövetséget, a pap áldása nem az élet folyamára kiható szolosma, — amaz a látszat megőrzésére áll csupán még, ennek meg elengedik a predikációt, csak szentesítés s adjon engedélyt reá, hogy azt az életmódot, a mit eddig külön külön folytattak, ezentul egyesült cég alatt üzhessék tovább.

Nem a szűzi, igaz szerelem, önfeláldozó nőiesség, szent hűség az többé, mely a leányt kedvesének karjába vezeti, nem az a boldogító gondolat vezérli a férfit, hogy

megkísérelt betöréssel lopástól eltekintve, melynek tetese kére került, kielégítő volt, tüzeset nem fordult elő. Áttoloncoltatott 5, eltoloncoltatott 4 egyén.

4. Az egészségügyi állapotok ez idő folyamán is kedvezőtlenek voltak, a roncsoló toroklob járványszerű jellege megszűnt és az már csak egyes tanyacsoportokban szóróványosan fordult elő, az influenza és az utóbbi képen jelentkező tüdőgyulladásban megbetegedettek száma csökkenőben van.

A sertések közt a körömfájás járványszerűleg lépven fel, az állategészségügyi törvény értelmében a zárlat a város belterületére nézve elrendeltetett és a kellő óvintézkedések megtétek.

5. Befolyt ez idő alatt: 28,232 frt 79¹/₂ kr állami adó, 10834 frt 46 kr városi adópótlék, 233 frt 85 kr uti adó, 44 frt fegyveradó, 32 frt 50 kr ebadó, 82 frt 51 kr hadmentességi díj, 278 frt 63 kr birtokváltozási díj.

A házipénztár készlete február 15-én 7311 frt 30 kr-ra rugott.

6. A városi földek haszonbérbeadása iránt az árverések megtartván, ezekhez képest az 1892. évben esedékes földhaszonbéréknél a 18,400 frtnyi előiránnyal szemben 9394 frt 87 krnyi magasabb eredmény érte el, mi folyó évi háztartásunk eredményét ugyanily összeggel kedvezőbbé teszi.

7. A bácsmezei szini kerület tárgyában e hó 7-én megtartott értekezleten városunk kiküldöttei is megjelentek és a lapokban is közlött megállapodást a tekintetes törvényhatósági bizottság utólagos hozzájárulásának feltételei alatti létesítettek. Az e tárgyban felvetett jegyzőkönyvet Szabadka városa mindaddig nem küldte ugyan át, magán értesítésem szerint azonban a szini kerület tervezete a kezdeményező Szabadka városánál sem találván elég támogatásra, annak létesítése alig remélhető.

Tudomásul vette a gyűlés, hogy a bajai uti teherforgalom eltűnésére vonatkozó szabályrendelet jóváhagyatott, ugy szintén a „csendőrlaktanya” bérbeadásáról szóló szerződés is. Tudomásul vétetett a városi földek bérbeadása is, ami az előbbi bérleteknél sokkal előnyösebb a városra nézve.

A gyűlés 11 óra 50 perckor bezárattott.

Az eredmény. A választások eredményéről a következő felhivatalos statisztikát teszik közzé.

Az 1892. év január 28-tól február 6-áig tartott országgyűlési képviselőválasztások alkalmával

Szabadalvú párti jelöltet választott	245 kerület
Függetlenségi és 48-as	83 „
Nemzeti párti	61 „
48-as	17 „
Pártönkivüli	3 „
Uj választás lesz	4 kerületben

Megjegyeztetik, hogy a 245 kerületből a hármas (Baross Gábor: Győr, Pécs, Szombathely) és kettős (Szapary Gyula gr.: Ujbánya, Temesvár; és Szalavszky Gyula: Huszt, Nagy-Tapolcsány) választások következtében jelenleg 241 szabadalvú párti képviselő választott meg. A szabadalvú párt javára esett 245 kerületből egyhangulag tüzetett be 93. A fentemlített 4 új választásból február 12-én végbement 3, — e három kerületben függetlenségi jelölt választatván meg, e párt tagjainak száma 86. A 241 szabadalvú párti képviselő közül új képviselő 73.

Helyi és megyei hírek.

Sándor Béla főispán tegnap Zentára utazott s csak hétfőn érkezik vissza.

A kalocsai érsek installációja. Császkai György kalocsai érsek e hó 16-án iktatták be érseki székébe. Az installáció előestéjén Kalocsa városa fényes lampionos menetet rendezett az érsek tiszteletére. 150 lampionvivő vonult a jezsuita-kollégium ifjúságának zenekarával az érseki palota elé, hol az erkélyen megjelent Császkai Tarajossy dr. üdvözölte a lakosságot, különösen a katolikus hívek nevében. Az ifjúsági zenekar egy erre az alkalomra szerzett himnuszot adott elő. Az érsek azután végigkocsizott a fényesen kivilágított utcákon.

biztos támasza szeretett neje szívében van, hideg érdekek csupán, hogy a társadalmi élet finomabb évei, melynek a szellem, a tehetség mindig megújuló bájt kölcsönöznek, továbbra is nyitva álljanak előttük, a gazdagság, mely fényes házastársra, költséges fűrdői életre, fogatokra, színházi páholyokra s cifra öltözetekre váltható.

Hát aztán? Aranyvágású, ékes diszkötésben akar-nak élni, ha mindjárt úres lapokat tartalmaznak is. És létre jönnek az u. n. prózai házasságok, melyek ritkán végződnek megnyugtatóan, de mindenkor az előzményeknek megfelelően.

Egy kedves ismerősömről kérdezősködve, kaptam feleletül egy izben azt hogy: prózai házasságban él! — Ezóta e kifejezés mindannyiszor fülemben cseng, a hánszor halvány menyasszonyt látok a násznép között templomba vonulni el, s azt tapasztalom, hogy száz közül alig van tíz, mely ne felelne meg, e jelzés minden értelmének, mint kis barátnőmnél, ki még gyermekkorában ugy alkotta meg ideálját: szépnek kell lennie mint Apolló, szellemesnek és nemesnek, lelkesüljön az emberség minden magasatos eszméiért, bámulják mint bóst s ha nevével engem is felel, ne legyen más vágya, mint az én ölésem!

Sajátságos! És e leányka ennyire alászállott ideális világából a férfért, ki a prózai életbe vezette be. És nem került fáradságomba hozzá képzelnem a „félre-érett nőkről” szóló régi nótát, a csillogó tízes tekintetek helyett a szomorú, kisért szemeket, a boldogító egyetértés helyett szemrehányásokat s rövid barátság-talan szavakat, végre az elodázhatlan egyezséget, melynek foglalatja, hogy mindenik a maga módja szerint él tovább, a férj a klubban, a nő barátnői vagy barátjai között, — azontul semmi közük egymáshoz, a nőnek meg kell elégednie azzal, hogy mint egy gazdasszony, el van látva.

Az ilyen prózai házasságok még a szerencsésebbek közé sorolhatók és sokkal kedvezőtlenebbek azok, melyeknek a lélek csaldóadásához még az anyagi érdekek banquerottja járul. A szükség az életet legmezitlenebb

Királyi elismerés. Öfelsége megengedte, hogy Beöthy Sándor honvédezdredtnkbeli századosnak, nyugállományba helyezés alkalmából igen jó szolgálatai elismerésül, a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

Kinevezés. Kránitz János ezredes, ki csak nemrégiben volt honvédezdredtnk parancsnoka s ki újabban a pozsonyi honvéd-dandár ideiglenes vezetésével volt megbízva, jelen alkalmazása alól való egyidejű felmentés mellett a honvédelmi minisztérium II-ik ügyosztójának vezetésével bízott meg.

Áthelyezés a honvédségnél. Bohutinszky Emil őrnagy, a szegedi 5. honvéd gyalogezred 4-ik zászlóaljának parancsnoka, havon minőségben a 6-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljához, Ujvidékre, helyezettetett át.

Küldöttség. Császkai György kalocsai érsek ünnepélyes beiktatása alkalmával az ujvidéki kath. hitközség is küldöttséget menesztett és pedig dr. Flatt Viktor főispán, egyházi inspektor vezetése alatt.

Hírek az ügyvédi karból. A szabadkai ügyvédi kamara közli: dr. Fehér János ügyvéd Baja székhellyel és dr. Nagy Géza ügyvéd Német-Palánka székhellyel a kamara lajstromába folytatólág fölvetettek; ellenben dr. Schwarz Lipót német-palánkai ügyvéd Budapestre, dr. Bozsevszky Milán ujvidéki ügyvéd pedig Kubinba történt eltávózása folytán — Buchwald Simon szabadkai és Kuluncsich Viktor borsódi ügyvédek, önkéntes lemondásuk folytán — Kondorosy György ujvidéki, Geiger Mór 6-becei és Orsay Vilmos szabadkai ügyvédek pedig elhalálozásuk folytán, a kamara lajstromából kitoröltettek; Kondorosy György irodájára nézve gondnok kirendelésének szükségé fenn nem forgott, Geiger Mór irodája részére dr. Grünbaum Pál 6-becei lakos ügyvéd, Orsay Vilmos irodája részére Baky Gedeon szabadkai ügyvéd rendelkeztek ki gondnokul; végül, hogy Dömötör Pál volt topolyai most szántovai lakos ügyvéd, ezen kamara fegyelmi bíróságának 1891. évi április hó 25-ik napján 179. fey. sz. a. és a m. kir. kuria kisebb fegyelmi tanácsának ezt helybenhagyó 1891. évi december hó 19. napján 474. fey. 1891. sz. alatt hozott ítéletével az 1874. évi XXXIV. t. c. 68. §. b) és 69. §. c) pontjába ütköző vétség miatt az ügyvédség gyakorlatától való három havi felfüggesztésre lett ítélve, mely felfüggesztés 1892. évi február 15. napján vette kezdetét és tart 1892. évi május hó 15. napjáig. A szabadkai ügyvédi kamara fegyelmi bírósága részéről ismeretlen tartózkodású Merényi Árpád volt szenttamási lakos ügyvéd ezennel felhivatik, hogy tartózkodási helyét ezen fegyelmi bírósággal azonnal tudassa, különben az ellene folyamatban levő fegyelmi ügy a részére kirendelt ügygondnok dr. Dembitz Lajos szabadkai ügyvéddel fog letárgyalatni.

A zombori takarékpénztár évi rendes közgyűlése, Sándor Béla főispán ur elnöke alatt, f. hó 14-én tartott meg. Az előterjesztett és jóváhagyott 1891. december 31-én lezárt mérleg szerint a betételek főösszege 3.815,069 frt; ezek között a 4¹/₂% os betételek a három millió forintot meghaladják, és 5¹/₂% os kamatokat a takarékpénztár csakis jótékonyági, nyugdíj és közmívelődési alapok betételei után fizet. A zombori takarékpénztár alaptőkéje és tartalékai az év végével 178,098 frtra felszaporodtak. A múlt évi tisztá-jóvedelem 44,374 frt 96 kr volt; ebből az általános tartalékalap 3,937 frt 50 krral s külön tartalék 650 frttal szaporított; jutalmazásokra és jótékonycélokra 2,287 frt 46 kr lett megszavazva ugy, hogy kamat és osztalékra 37,500 frt maradt, vagyis részvényenkint 75 frt fizetettik ki. Ezután következtek a választások: az igazgató választmányba újra megválasztottak 2 évre: dr. Rátai József, id. Husveth István, Sándor Béla, Thum Vince, Mihályi János, Zsivánovits Samu, Molnár István, dr. Csibás Benő, dr. Falcione Nándor, Falcione Lőrinc, Mihajlovits György, Schöffner József; a múlt évben elbunyit választmányi tagok helyébe megválasztottak 1 évre: Sztrilich Zsigmond, dr. Maximovits Miklós és Pribil Ernő urak. A felügyelő bizottságba megválasztottak: Czirfusz Ferenc elnök, dr. Vujić János, Tápay István, dr. Bruck Ármán (uj) és Bieliczky Gyula (uj) urak 3 évre.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori

kaszinó-egyleti dalárda 1892. évi március hó 1-én, húsgagyó kedden, a „Vadászkürt” szállóház nagytermében farsangi dal- és táncestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. Suppé Ferenc. A szerelmes kovácslegény. Humoros férfikardal zongora-, tül-, háromszög- és kisdob-kísérettel. 2. Gabányi Árpád. Egy ideges ember. Vig monológ. Előadja Rác Soma ur. 3. Genée Richárd. A cimborák. Humoros kettős dal zongorakísérettel. Éneklik Traub József és Ruprecht Alajos urak. 4. Chwatal Ferenc. A szánkázás. Zenei tréfa zongorára gyermekhangszerkísérettel. 5. Neumann Emil. A négy lengyel zsidó. Komikus jelenet. Előadják Pinkeles (Sörös Antal), Jetelesz (Mayer József), Izák Scholem (Czinkler Gyula) és Mózes Hersch (Csermák József). — Belépő jegyek 1 frtjával Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Kezdeté 8 órakor.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori iparos dalárda f. évi február hó 27-én (szombaton) a „Vadászkürt” szálló összes termeiben saját pénztára javára zártkörű farsangi dal- és táncestélyt rendez. Műsor: 1. „Dalra”. Férfikar Storch A. tól. Előadja a dalárda. 2. „Desperat ur.” Monológ Gabányitól. Előadja Gruda Pál ur. 3. „Állatnégyes.” Tréfás szóló quartet Brixner Józseftől, zongorakísérettel, előadva a dalárda négy férfitagja által. 4. „Népfelkelők.” Tréfás cantate férfikarra Bergmann Ágosttól. Szövegét írta: Dr. Molnár István Lajos. Előadja a dalárda. — Beléptidij személyenként 1 frt. Családjegye 3 személyre 2 frt 50 kr. Karzat 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Mayer és Thum és Kollár József urak kereskedésében. Akiik tévedésből meghívott nem kapnának, de arra igényt tartanak, forduljanak az iránt Eibach István elnök urhoz vagy a rendező bizottsághoz. Kezdeté esti 8 órakor.

Az ifjúsági táncmulatságra szóló meghívók a napokban küldettek szét egy a helybeli, mint a vidéki meghívottak részére. A mint innen is, onnan is halljuk, a mulatság iránt mindentígy nagy az érdeklődés. Már magában az is biztosítja az est iránti rokonszenvet, hogy nem holmi fesztélyes és fényűzőes bál lesz az, ahol az ember rendesen nem épen a legjobban szokott mulatni, hanem egyszerű, fesztelen táncfűzérke, a melyen a hölgyek is egyszerű toaletten jelennek meg és — sokat táncolnak. A meghívókból apró technikai hiba folytán kicsúszt az a pár szó, hogy „családjegye 3 frt”; mint-hogy pedig ilyen is lesz kapható, ezt tehát jó lesz tudomásul venni, de mindenesetre jó lesz e hó 24-én esti 8 órakor a Vadászkürt nagytermében megjelenni.

Zákó Milán orsz. képviselő bucsuja. Zsabyáról írják: Zákó Milán járásunk volt főszolgabírája s jelenleg országgyűlési képviselőnk a napokban bucsuzott el tőlünk, mely elkalommal lelkes ovációkban részesült s 13-án este bankettet rendeztek tiszteletére. A banketten ugy helyesgünk, mint a környék előkelőségének színe java részt vett. A képviselő az érte ment deputáció élén jelent meg, kit a közönség egterverő örömrádása és a Rákóczi induló ritmikusk akkordjai üdvözöltek. A szebbnél szebb, lelkes és lelkesítő felköszöntőkben hiány természetesen nem volt. A harmadik fogás után a képviselő ur mélyen átgondolt, hazafias szellemű áldomásban Öfelségét, dicső királyunkat és fenséges életparját tette. A közönség állva hallgatta végig a kitünő pathossal tartott brilliáns beszédet, mely után a magyar „éljen” meg a szerb „zsvivó” hangzott föl. Utána a prótót, főt. Papity Milos Zákó Milánra, a kerület képviselőjére mondott toasztot. Zákó ismét felköszönté Nikolits Emil járásbíró, azután a prótót; majd Mikosevits Kanutra és dr. Fleischer Simonra mint barátjaira és a járás kitünő tisztviselőire ürité poharát. Nikolits Emil kir. járásbíró Aranitzky Athanasz mint boldog völegényt tette. A toasztok gyöngyét Szabó Pál plébános gyönyörű, emelkedett szellemű beszéde képezte; fényes szóközi talentuma ma igazán tündöklött, nagy gyönyörűségére a hallgatóságának és az ünnepelt képviselőnek, a kinek egészlegére poharát ürité. Dörgő éljen és zsvivó tört ki szavaira, mely háromszor-négyszer is megújult. Zákó nyomban viszonzta üdvözlését Szabó plébánosra. Említést érdemel még Nikolits Emil urnak a sokat ünnepelt képviselőre mondott szelleműs, humoros toasztja. Következett ezután a toasztok infinituma.

valóságában tntteti elő. Kevés nő létezik, ki elég erős a-ra, hogy az élet kétes perceiben mint önfeláldozó, segélyhozó lélek álljon férje oldalára s vállvetve segítse távolatani a fenyegető veszélyt. Rendszerint, a mint a szükség napjai bekövetkeznek, — vége a házaselet békéjének. Sajátságos! És éppen e ponton merül fel újra az-égető kérdés: hát aztán?

Sajnos a mai kor leányai nem nyerneek olyan nevelést, hogy zongorázáson, egy kis éneken és kézimunkán kívül értenének valamihez, — a stlyedés hamar bekövetkezik telát, a mint elmulik a megszokott jólét, kényelem. S ha a férfi bir anyagi eréllyel, hogy kenyértörésre nem kerül, akkor az egykor imádott Károly csakhamar zsarnokká, kiállhatatlan, önző emberré lesz, kinek oldalán az életvidor nőcskének pokol az élete.

A férj természetesen másutt keres menedéket s akaratan kívül segíti elő kölcsönös boldogtalanságukat. A „jó barátok” persze megteszik a magukét s gyönyörködnek az elidegenítés munkájában. És ezután következnek scenák, szemrehányások, nem ritkán a remegő asszony azzal fenyegetődik, hogy nyomorult életének véget vet, de nem teszi, resignál, vagy a mások példáján okulva megsiratja, eltemeti álmaikat, melyeket a boldogságról, szerelemről s életről alkotott: szenvedő arevonásokat vesz fel, ha jólelkű, megkisérli megbocsátani férje vétkeit, ki jövőjét megtróná, hiszen a gyermekek kedvéért meg kell őrizni legalább a dekorumot, így élnek azután látszólag békeségetben, tényleg, nagyon kevésse boldogul prózai házaseletben.

Ez már egy középut, mely a hát aztán? kérdésre megfelel. De nézzük mi történik tovább?

Legnagyobbobbszt a nők szenvednek ezen összhang-talan házasságok miatt, és pedig azért, mert rendszerint nagyon felszigazott vágyakkal lépnek házasságra, mert csak ak'or kezdenek tulajdonképen élni és élvezni, mikor a férj már életunt, blazirt. Ez nagyon könnyen túlteszi magát a felmerülő kellemetlenségeken, hiszen megvan hivatala, üzlete, elfoglalják a közélet, a politika, — mig a nő legnagyobbobbszt háztartása nagyon is szűk

korlátai közé van szorítva. Ha nagyobb volna az ő horizontja is, talán kevésbbé foglalnák le szívügyei, könnyebben találna szórakozást, nem dobná magát oda az érzelgésnek, melynek ál-sentimentálisusa megkeseríti az ő és férje életét s nem vágná azt, hogy férje lábainál térdelve cukorbabának meg galambnak hívogassa most is, mint talán szerelme ébredésekor. Mindazok, kik arról panaszkodnak, hogy őket férjük nem érti meg, többnyire nagyon érthetők, csak a megfontolt ész áll kívánságaik között s ennek uralma nélkül a hát aztán? -nak gyászos vége van.

A komoly, energikus férjre nem lehet nagyobb csapás, mintha neje érzelgő s zárkózott; élénk, az életet helyesen felfogó társnót kíván az, kit boldogít az a tudat, hogy férjében megtalálta élte biztos támaszát. De a viszony, mely a férjnek életét kielégítene, gyakran okozza a nő boldogságának hajótörését.

Nyugodt vérmérsékletek megelégszenek azzal, hogy kedvesükben újra megtalálják barátjukat, a szenvedélyek rabjait felemészítik a titkos vágyakozások, — nem akarnak prózai házasságban élni, s minden igyekeztük arra irányul, hogy helyzetüket megváltoztathassák.

Ki olvashatná meg a titkon ejtett könnyeket, ki a szivrepesztő sóhajokat? Nagy ritkán az igazi szerencsétlenség meggyógyítja az érzelgő asszonyokat s ekkor igazán sorsukra bízhatjuk őket azzal a tudattal, hogy boldogok lesznek. De hát az ki van téve a kor és természet százféle különbségeinek. A tizenyole éves asszonyka, kit szerencsétlenné tett, ha férje más nő is szépnek talált, tíz év múltán nagyon is belátja, mennyit vesztett érelemlálgának költészeté a prózai élet valóságában.

De hát kielégítő válasz-e ez a langy meleg viszony a felvetett kérdésre? Megfelel ez a házasság szent szövetségének? Nem, s hogy mire vezet, azt a „Fourchambault család”, a „47-ik cikk”, s az újabbkori francia dráma, melynek tárgya éppen ez egyenletlenségeket vette bonckés alá, eléggé megvilágítják.

Melléklet a „Bácska“ 15-ik számához.

A vendégek többsége bevárta a vasárnapi munkaszünetet. A szeretett képviselő „boldog viszontlátásra“ szavakkal búcsuzott el mindenkitől külön.

Adakozás. „Újvívi üdvözetek megváltása“ címén a Bács-Bodrogh vármegyei árva és szeretetház javára adakoztak: Sándor Béla 20 frt, Schmausz Endre 5 frt, dr. Alföldy Gedeon 5 frt, Pinkovits József 5 frt, Korbay Károly 5 frt, Zsupánszky Lyubomir 5 frt, Szárts Bertalan 3 frt, Boromissza János 2 frt, Szegfű György 2 frt, Gombos Béla 2 frt, Ertl János és testvérei 15 frt, Radi meekzy Ferenc 3 frt, Szűcs István 1 frt, Czirfusz Ferenc 2 frt, Roheim Károly 10 frt, Ertl János 5 frt, Rosenbergtör 5 frt, Városvy Károly 5 frt, Krappenheim József 2 frt, Deák Andor 1 frt, Felső szilváni előjárók 3 frt, Kopeckzy Győző 2 frt, Premer Rudolf 1 frt, Szedresy Károly 3 frt, Pfeifer József 1 frt, Csilitz Benő 3 frt, Berecz Károly 3 frt, dr. Kamenitzky Sándor 2 frt, Zsigmond Göntér 2 frt, Kolozsvágy Sándor 2 frt, Sztarcsévits Jenő 2 frt, Rezsny Aurél 2 frt, Szemző Máttyás 10 frt, Wámoscher Nándor 5 frt, Auer Ferenc 1 frt, Faller Alajos 1 frt, dr. Milkó Ignác 2 frt, Tatity 1 frt, Fatter János 1 frt, Hoffmann Frigyes 2 frt, Kohut Henrik 1 frt, Szebold Károly 1 frt, Jeney Mihály 1 frt, Palfy Dezső 1 frt, Maximovits Szilárd 2 frt, Schlagetter Gyula 2 frt, dr. Rátay József 5 frt, Leibach Keresztély 2 frt, Pribil Ernő 1 frt, dr. Lovász Márton 1 frt, Szűcs Mihály 1 frt, Trischler Ferenc 1 frt, Scultéthly Ferenc 1 frt, Mihályi János 2 frt, Karácson Gyula 1 frt, dr. Széchenyi Tamás 1 frt, Pozsonyi Béla 1 frt, Városvy László 1 frt, Tápay István 1 frt, Vuits Péter 1 frt, Maicen Alajos 1 frt, dr. Horváth Akos 1 frt, Lederer Pál 1 frt, Bertolino Sándor 1 frt, Deák Zsigmond 2 frt, Jusits Lajos 1 frt, Tessényi István 3 frt, Hautmann János 1 frt, Császár Péter 3 frt, Weismáhr Mihály 5 frt, Szűcs Lajos 3 frt, Mladoniczky Vince 1 frt, Szalay József 2 frt, Vibiral József 1 frt, Szekenderovits Máttyás 1 frt, Fischer Nándor 2 frt, Rosenberg Adolf 2 frt, Mosovits Livius 5 frt, Kapetanovits János 3 frt, ifj. Vojnits József 2 frt, Pencz Adám 2 frt, Cseh Ervin 10 frt, Bizinger Konrad 2 frt, Zsablai szolgabírói személyzet 5 frt, báró Rédl Béla 15 frt, Hegyessy Ferenc 5 frt, Eigel József 2 frt, Machner Fülöp 5 frt, Bikitzky Tamás 2 frt, Wény Márton 10 frt, Boromissza Tibor 3 frt, Krieg Béla 2 frt, Deutsch Ferenc 10 frt, Kovatsits Antal 2 frt, összesen 296 frt.

Szótán e hó 15 én nyíltak meg ismét a népiszkolák; mult évi dec. hó 20-án zártak be azokat s a nagy mérvben pusztító difteritisz miatt mostani zárva kellett azokat tartani.

Tanítóné választás. Kunbaján e hó 11 én tanítóné választás volt, mely alkalommal Szauter Ferenc, szótai tanító, választottat meg kántor-tanítóné.

Ó-Kanizsán e hó 13-án az izraelita nőegylet táncmulatságot rendezett; ez alkalomra a következő nyilvános nyugtatás közlésére kértünk föl: Felülfizeték: Özv. Krahl Farkasné és dr. Perényi 5-5 frtot, Grünér Jakab 4 frt, Eisenstädter Vilmosné, Hertz Mór, Krahl Ernő, dr. Schuller Gábor 3-3 frtot, Deutsch Zsigmond, Hácker Antal, Grünér Adám, Klein Á. Sándor, Lederer József, ifj. Mihályi Sándor 2-2 frtot, Borsos Antal, dr. Berger, Deutsch Salamon, Dukay Lukács, Eppinger N., özv. Grünér Fülöpné, Grünér József, Hertz Ede, Kafka Gyula, Kohn Jakab, Kranner Jánosné, Kende N., Kiss Antal, dr. Pili N., Popovits György, dr. Rosenberg Ede, Reich Béla, Roth Béla, dr. Roxer Gyula és Weiszberger Ignác 1-1 frtot és Deutsch Sándor 50 krt. — Az egylet titkára a fenti felülfizetéseket tehát mind nyilvánosan nyugtatja s azokért köszönetet mond.

A szabályai szerb olvasókör (esitaonica) f. hó 11-én a Wallauch-féle vendéglő pompásan felszított nagytermében tarták első, tombolajátékkal egybekötött bálját. A szabályai bálak már évek óta rendezvös i a környékbeli tánc kedvelő hölgyeknek és uraknak, s vidéki ismerőseink ez alkalommal is oly tekintélyes számban jelentek meg, hogy a terem csakhamar szűknek bizonyult. A mulatság kezdetben zenemelletti sétára szorított, a mi azonban a szemlézőknek annál kedvezőbb alkalmat nyújtott a jelenlevő hölgyek szépségében

gyönyörködni. Igaz ugyan, hogy az urak száma a hölgyekét majdnem megkétszerezte, de ezt táncosnőinknek épenséggel nem volt okuk sajnálni, mert ők karról-karra vándoroltak és dícséretük ajkáról-ajkra szállt. Kilenc órák végre az első csárdás is megkezdődött, mely elevelenség és kitartás tekintetében nem hagyott kívánni valót hátra. A bál vége, mint nálunk rendesen csak pitymalláskor állott be.

Halálozás. Zentán még egyre pusztít a gyermek réme, a difteritisz. Laping Ferenc ottani postamesternek a családját is alaposan meglátogatta ez a kéréheletlen betegség. Folyó hó 9 én a kis Pista fiút temették el s mire visszajötték a temetőből, 4 éves Veronka leányuk életét oltotta ki a járvány. Alig bantolták el második gyermeküket, a harmadik, a 6 éves Mariska is megkapta a gyilkos betegséget. A kis áldozatok temetésén a tanítói, tanári kar testületileg, a kir. postahivatal tisztjei és a város előkelőségei volt jelen. A részvét a széles körben ismert család iránt általános.

Agyon forrázva. A leves ölt meg Szabadkán egy nyolc hónapos kis lánykát, Bajor Erzsébetet. A kicsi gyerek magára hagyva lerántotta az asztalról a leveles tálat. Rádólt a forró leves s a gondozás nélkül hagyott gyermek belehalt a kapott sebekbe.

Halálozás. Kosztits János Újvidék sz. kir. város levéltárnoka, f. hó 15 én 62 éves korában influenzában elhalt. Az elhunyt 43 éven át szakadatlanul buzgón szolgált a város.

Távollevő hadkötelesek. Nem tudják megtalálni őket, hogy annak idején a sorozó bizottság elé állíthassák őket, hát közzé tessük a nevüket a rendőri közlönyben, hogy ha netán rájuk akad valamelyik hatóság, csak expedialják őket ide. A zombori sorozó járás területére valók mindannyian. Ezek: Hozsa Mihály, Sárközi József, Osváth István György, Tibor István, Born Ferenc, Varga György, Mitár József.

Baján f. hó 13-án a polgári olvasókör könyvtára javára a saját helyiségeiben bált rendezett, mely a fellülfizetéseket tekintetbevételeivel szép anyagi sikerrel is járt. A szemre való szép lányok és asszonyok még reggeli 5 órák is járták a táncot. Az első négyes oszlopban 32 pár táncolt. Ott voltak: dr. Kiercz Mórné, Bruck Mórné, Stern Simonné, özv. Vrablicza Sándorné, Tóth Lajosné urhölgyek stb. Bácsér Paulina, Komorvay Ilonka, Robitsek Ilonka és Juliska nővérek, Szilvásy Mariska, Tallosy Zsuzsika kisasszonyok stb. — A fellülfizetéseikért az olvasókör elnöke ez uton mond köszönetet.

Ujra tél. Hársyos fordul meg már, esőre a havazás és havazásra eső! Egyszer fagy, másszor meg tavaszi nap süt; egyszer átsüvit a kopár galyakon a csipős szél, másszor meg már mintha rügyeznének is a fák. Vagy egy hónapja már, hogy így megy ez mindig; egy marad csak változatlan: az influenza. Ez meg — úgy látszik — éppen azért marad változatlan, mert az idő még nagyon is változik és pedig többnyire hűvös nedves, féligfagyosra. Ma (csütörtök) reggelre is birtelen muszka képet öltött a természet. Vad szél hordta a nagy hópelyheket és zuga lármáza csapkodta oda a falhoz, az ablakokhoz, az ember képéhez. 8 órák már majdnem térdig érő volt a hó és esett és fújt még tovább. Végre aztán elállt a szél is, a havazás is és a hó elkezdett — olvadni. Ime tehát már megint változik!

Alapszabályok. A bulkeszi temetkezési és a garai II. temetkezési egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Kijelölés. A plávna-palánkai Dunaszakasz töltéseinek védelmére Schléizinger Ede kir. mérnök jelöltetett ki.

Tárgyalás. A monostorszegh-kupuszina apatini dunai védtöltés megerősítése tárgyában febr. 20 ra tárgyalás tüzelt ki.

A községi árvapénztári kölcsönök kamata. A minisztérium jóváhagyta a megyei szabályrendelet oly értelmű kiegészítését, mely szerint a községi árvapénztárakból megyei kezelésbe átvett adósnaknál is a kamatláb évi öt % -ra szállíttassék le.

A gyöngéd férj, anélkül, hogy neje esdeklő tekintetét figyelemre méltatná, újra kocsijába száll s a közeli vendéglőbe hajt.

A gyermekek feldultan látják anyjukat, látják atyjuk mogorvaságát, s mi sem természetesebb, mint hogy ők sem respektálják azután; kegyelet, erkölcsi érzet, komoly igyekezet nélkül nőnek fel. Innét magyarázható, miért igyekeznek az állam a hiányzó családi életet a nevelés által lehetőleg pótolni s miért éri el az a kifejlődés oly magas fokát éppen azon államokban, a hol a családi élet laza.

Fejtegetéseink fonalát röviden egybefoglalva kimondhatjuk mi is, a mit egy fiatal drámaírónk közelebb hangsúlyozott, hogy: „A házasság a mi nyomorúságunk arzenálja.“ S ezzel demonstráljuk egyszersmint azt is, hogy hőseink kielégítő és megnyugtató sorsal csak azon esetben ismerjük el, ha nem menedékkül szolgál, nem érdekek hajhászataiból, hanem ideális, őszinte vonalomból történik.

A prózai házasság semmiképen sem áll összhangban a családi boldogság fogalmával, mert halála minden magasabb, eszményibb törekvésnek. Hogy van tehát, hogy mégis oly sokan szándékosan vagy meggondatlanságból igájába lépnek? Ezekre nézve a kérdés általánosan fennmarad: *hát aztán?* mert sorsuk nem tekintethető befejezettnek.

Mikor öreg apám elvette az öreg anyámat, persze egészen más idők voltak; ha bajuk volt egymással, kivesszekedtek magukat, s azután megint szent volt a béke, de hát hol maradna akkor a dráma, pedig az most divat.

Scossa Dezső.

Az ó-kanizsai önszegélyző-szövetkezet mult évi forgalmának tiszta haszna 10742 frt 53 krt tesz ki. A tagok és üzletrészek száma volt az 1891. év végével: a II. csoportban (alakult 1888. évi április 1-én) 385 tag, 2178 üzletrésszel; a III. csoportban (alakult 1891. évi január 1-én) 140 tag, 750 üzletrésszel.

Az államjóságok kibérlésének eddigi rendszerében lényeges és igen hűvös változtatást akar behozni a földmívelésügyi miniszter. Nem kisebb teendőről van szó ezúttal, mint hogy megteremtse a magyar bérlő osztályt. Elhatározott dolog, hogy amint az egyes nagy állami jóságoknak, melyek most egyes nagybérlők kezében vannak, letelik a bérlete, kis birtokokra fognak feldaraboltni s az állam maga adja ki azokat szegényebb sorsu középosztálybelieknek, akik e bérletüket nemzedékről nemzedékre megtarthatják. Leginkább úgy van kontemplálva, hogy végzett gazdászok kapják a bérleteket, olyanok, akik nem tudnak álláshoz jutni, de némi tőkétük van, vagy pedig olyan elbukott földbirtokosok, akik valamelyes tőkét még meg birtak menteni. A bérleteknél tekintet lenne az illetők becsületességére, erkölcsi magaviseletükre, képességükre, sőt érdemeikre.

Közgyűlés. A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet folyó évi február hó 28-án délelőtt pont 9 órákora saját helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívattak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Közgyűlési elnök választása. 2. Igazgatósági jelentés a mult forgalmi évről. 3. Számadások megvizsgálása, a forgalom kimutatása és ezek jóváhagyása. 4. Az igazgató, aligazgató, ig. tagok és a felügyelő bizottság felmentvényének megadása. 5. A VII. ciklus törzsbetéteivel mikénti kifizetése és nyerevényének felosztása és a felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása. 6. XII ik ciklus megnyitása. 7. A 12 kilépett és esetleg lekötendő tagok igazgató tagok választása. 8. A felszerelések megbecsülésére kiküldendő ötös bizottság megválasztása (alapsz. 51. § a értelmében). 9. Netáni indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandók, később érkezőndök figyelembe nem vétetnek. Egyben az igazgatóság ezennel közhírré teszi, miszerint a VII-ik ciklus 1891. évi december 31 én feloszlott, annak kifizetése folyamatban van, — ennélfogva a keresk. törvény 249. §-a és alapszabályaink 23. §-a értelmében felszólíthatnak mindazok, kik ezen feloszlott ciklusból bármily igényt nyújtanak, követeléseiket 1892. december 31-ig érvényesítsék, miután annak elmulasztása esetén mindennemű igényeik az alapszabályok 27. §-a értelmében elévülnek. Az 1-5. ponthoz a szövetkezetnek csak régi tagjai szólhatnak, a 7. pontban jelzett választásnál pedig, mely ugyanazon nap d. e. 10 órákora fog eszközölni, az új ciklus tagjai is befolyhatnak. A mérleg kimutatás tekintetét végett az egylet helyiségeiben van kifüggesztve. Kelt Zomborban, 1892. évi január hó 31-én. Tárcazy Mór, szöv. igazgató.

Községi bírák figyelmébe. Időszerűnek találjuk a farsang alkalmából figyelmeztetni a községek bíráit a pénzügyminiszter 1889. évi február hó 28-án kelt 41942. számú körrendeletéről, mely szerint a nyilvános helyen *belépő-díj nélkül* rendezendő mulatságok és előadások engedélyezése végett beadott kérvények vagy ezeket pótló jegyzőkönyvek 1 frt állandó bélyegilleték alá esnek; és ha az engedélyt egy beadványban vagy egy jegyzőkönyvben több napra (például a farsang utolsó három napjára) kérik, akkor is csak 1 frt bélyegilleték rovandó le. Faluhelyeken a kocsmárosok majdnem mindig belépő-díj nélkül szokták rendezni a vasárnapi táncmulatságokat, és mint a pénzügyigazgatóság kiküldöttjei tapasztalták, az ilyen táncmulatságokra a községek bírái, — azért, mert az 1875. évi XXV. törvénycikk 7-13. §-ai a belépő-díj nélkül rendezett mulatságokról és előadásokról nem rendelkeznek, — az engedélyeket bélyegilleték követelése nélkül adják meg, ami azt vonja maga után, hogy a be nem szedett illeték kétszeres összegét az a községi bíró köteles a kincstárnak megfizetni, aki az engedélyt megadta.

Füredkedvezmények. A karlsbadi és pöstyéni füredigazgatóság némi kedvezményeket biztosít a törvényhatóság és az állami tisztviselőknek. A kik ezen kedvezményeket igénybe venni óhajtják, azok előre tartoznak ezt bejelenteni, még pedig jóval előre, mert a belügyminiszterium már most kéri be azok névsorát, a kik a folyó év megfelelő időszakában a kedvezmény mellett akarnak fürdőzni.

Városi ügyek.

Ujencsallítás. 1. A sorozó bizottság a Zombor városi sorozó járásban Zombor ujoncsallítási székhelyen 3 nap alatt és pedig március hó 3-tól, bezárólag március 5-ig fogja végezni:

a) a hadi szolgálatra való képesség megállapítását; b) a hadképeseknek talált egyének besorozását a közös hadseregbe, a honvédség és ezek póttartalékába; c) a felszólamlások vagyis a törvény értelmében a póttartalékba való besorozás kedvezményére igényvel bíró családfejtartók, illetőleg ezek hozzátartozói, továbbá papnővendékek és papjelöltek, népiskolai tanítók és tanítójelöltek, végre öröklött mezei gazdaságok birtokosai által benyújtott kérvények tárgyalását és elintézését; d) a családi tekintetekből, vagy a tanítóképezési tanulmányok befejezhetése céljából való szabadságolást iránt, valamint végre

e) az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének megadása iránt benyújtott kérvények elintézését.

2. A folyó 1892. évi ujoncsallításra az 1871-ik, 1870-ik és 1869-ik években született hadkötelesek vannak felhiva.

3. A sorozásra felhívott hadkötelesek közül, a keresetképeség tekintetéből megvizsgálandó férfi rokonokkal együtt, a főntebb kitűzött időszaknak minden egyes napján csak annyian jelenjenek meg, a hányra nézve az ujoncsallítási eljárást el lehet végezni; e célból a következő napirend állapítatik meg, ugymint:

1892. március hó 3-ik napján a büntetésből a korosztály és sors szám rendjén kívül az A) lajstrom alapján, továbbá a korosztály és sors szám rendje szerint a B) lajstrom alapján állítandó egyéneknek kívül azon első korosztálybelieknek, vagyis 1871-iki évi születésűeknek kell megjelenniük.

Minél nagyobb azonban az efféle házasságok száma, annál érzékenyebbül van megérvé a családi élet s köd és derékent nehezül annak pompázó virágaira. Az ily házasságokból származó gyermekek nem lesznek kedélyes, jólelkű s az emberiség magasztos feladataiért lelkesítő emberek. Bár azt mondják, hogy a hol a nő férjében csalatkozik, szeretete és eszményisége egész kincsét gyermekeire fordítja, mégis ezek nem oly légkörben nőnek fel, a mely lelki tulajdonságuk kifejlesztésére alkalmas.

Keller Gottfried „Seldvylai parasztlak“ című beszély kötetében van egy igen kedves rajzocska az öreg endrésről, ki 40 évi házassága dacára is még mindig mézesheletit élte. Ha esténként hazatért, soha sem mulasztotta el a szeretett „oldalbordáját“ megölelni, hatalmas csókot esattantani piros arcára, körülugrandozni vele a szobát. Az anyuk aztán előhozta meleg kávéját, papucsát, házisipkáját, odakuporodott hozzá s szerelmes gerlepárvánt suttogott. Ezek nem éltek prózai házasságban s ha gyermekeikről beszélgettek, akkor szemek világossággal könybe lábadtak. Fiaik, mind előkelő állásokat foglaltak el s a lányok hasonló boldog czaládi életet élnek.

Az ily folyomány bátran megnyugtathat hóstunk további sorsa iránt, ha őt egészen a házassági lépcsőig kísértük.

Viszont a főváros egy nyári tartózkodási helyén ismertem egy házaspárt, gazdagokat, kényelemben élőket, kiknek élete messze elűtött emezektől. A férj kora reggel a városba kocsizott s csak este tért vissza, a nő a verandán várt reá. A felé nyújtott kezét alig vette észre, szobájába futott irataival s gyöngéd szavak helyett csak annyit kérdezett:

— Mi van ennivaló?

— Hiszen tudod, hogy idekinn csak hideg ételt kapni.

1-én, huszgytermében a n. é. kő. Suppé Felférkardal tel. 2. Ga. g. Előadja k. Humoros József és szánkázás. el. 5. Neusus jelenet. Mayer Józse Hersch al Sztirilich k. Kezdeté

A zombori ombaton) a pénztára vez. Műsor: a dalárda. a Gruda et Brixner négy fér-férfikarra. ár Isván nyelenként arzat 1 frt. ilag nyug-Thum és tévedésből anak, for- vagy a

elő meg-beli, mint onnan is rdeklődés. onszenvet, az, ahol okott mu-melyen a — sokat a folytan t“; mint-lesz tudó-én esti 8

ucusja. szolgabi-napokban apciókban zteletére. előkelő-er az érte-egyetverő akkordjai tő köb-harmadik hazafias munkat és ballgatta det, mely hangzott ilánra, a smét fel-tót; majd mint ba-poharát. szt mint t Szabó beszéde ndöklött, ünnepeit é. Dörgő négyszer t Szabó il urnak adus, hu-finituma.

lna az ő zivügyei, agát oda megkese-gy férje ivogassa zok, kik rti meg, ész áll aztán?

nagyobb az életet git az a amaszat. gyakran

al, hogy redélyek nem akar-tük arra

eket, ki szeren- s ekkor al, hogy és ter-yes asz- s nőt is mennyit et való-

viszony ent sző-urcham-francia et vette

Március hó 4-ik napján a második korosztálybeliek vagyis az 1870-iki évben születtek; — és a harmadik korosztálybeliek vagyis az 1869-iki évben születtek. — Március hó 5-én valamennyi vidéki hadkötelek.

4. A hadkötelek és ezeknek a keresetképeség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonok is kötelesek a sorozó bizottság előtt, amely naponként reggeli 8 órakor kezd meg működését, ideje korán és tisztán megjelenni. A sorozásra való megjelenésnek, valamint egyáltalában a védőtörvényből folyó kötelezettségeknek elmulasztása, ezen hirdetésnek vagy a törvénynek nem tudása által nem menthető.

Aki a sorozó bizottság előtt a sorozásra kitűzött időre kellő ok nélkül meg nem jelenik, az esetleg a törvényes kényszereszközök alkalmazásba vétele mellett fog elővezettetni és ezen kívül, ha késedelmet nem igazolja, 10 forintos 200 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ha pedig szándékosan marad el a sorozásról, mint hadkötelek-szökevény, a körülményekhez képest, egy vagy két évi szolgálatosabbítással, esetleg 3 naptól 2 hónapig terjedhető elzárással és 15 forintos 300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

5. A hadköteleseknek teljes számú elővezetéséért és azok személyazonosságáért a községi előjáró felelős.

6. Hogy a sorozó bizottság a családfentartók, illetőleg hozzátartozók részéről benyújtott felszólamlási folyamodványokra nézve érdemlegesen határozhasson és a felszólamlók folyamodványait hiányos fölszerelése miatt, el ne utasítsanak: a felek a családi értesítőknek, továbbá a gyámoltatás szükséges voltának igazolására megkivántató községi bizonyítványoknak szerkesztése és kiállítás tekintetében a következőkre tételnek figyelmesekké, ugymint:

A) Az anyakönyveket vezető lelkészek kötelezetnek:

a) a családi értesítőket szorosan a védőtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasításhoz csatolt minta alakjában készíteni;

b) azokba a családnak akár élő, akár meghalt összes tagjait, kihagyás nélkül s mind a születési napokat, főképp a füstvéreket nézve, mind a nőstül és halálkozás idejének szabatos beírásával beiktatni;

c) azon esetben, ha a fölmenteni kívánt hadköteleknek anyja újabb férjhez ment, ezen újabb férjét, vagyis a mostoha apát és annak netán előbbi nejétől született gyermekeit, ugyszintén az újabb férjhez ment nőnek előbbi férjétől származott gyermekeit is sorrendben bejegyezni;

d) a hol egyetlen unokáért, vagy vőért történik a felszólamlás, nemcsak a nagyszülöket s az apóst, avagy anyóst és a fölmenteni kért unokát, vagy vőt, hanem a nagyszülöknek, illetőleg az apósnak, vagy anyósnak minden gyermekeit és férjhez ment leányait s azoknak egész családját is, kivétel nélkül bevezetni.

B) A községi bizonyítványt, illetőleg a magyar királyi honvédelmi miniszter 1889-iki évi 43.000. szám alatt kelt közzétételével egy szabályos mintát adott ki, mely a budapesti magy. kir. tudományos egyetemi könyvnyomdából megrendelhető és megszerezhető. Ugyanazért

e) a folyamodó felek és a községi jegyzők figyelmesekké tételnek, hogy a kérvényeket ezen minta szerinti bizonyítványokkal szereljék föl.

f) Ezen bizonyítvány olyan két atya által, akiknek az 1892-iki évi ujoncállításra felhívott vagy már besorozott és szolgálatra köteles, de a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében kedvezményre igényvel nem bíró fiaik vannak, sajátkezűleg irandó alá és egyszersmind a községi vagy városi előjáróság által is kellőleg hitelesítendő.

g) A bizonyítvány minden rovata az illető szülte vagy rokon nevének, birtokának, kereset-módjának és adó-járadékának, ugyszintén a fölmenteni kért hadkötelesek és a községi tanúk fia nevének beiktatásával egytől egyig betöltendő.

h) A szülőknek vagy rokonnak netán más községben létező birtoka vagy jövedelmi forrása különösen megemlítendő s arról külön bizonyítvány mellékelendő.

i) Ha irni tudó olyan atyák, a minők az f) pont alatt említettek, nem léteznének a községben: az illető törvényhatósági tisztviselő, a védőtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás értelmében köteles a tanukat hivatalból kihallgatni s a vizsgálati jegyzőkönyvet a kérvényhez csatolni.

k) A korábbi ujonczásnál már használt családi értesítők és községi bizonyítványok, ha különben szabályszerűen vannak kiállítva, a családi és vagyoni viszonyokban történt vagy nem történt változásokra nézve, az anyakönyvvezetők, illetőleg a tanúk és előjárók által kellőleg megújítandók vagy szükség esetében egészen új okiratokkal pótlandók.

l) A hadkötelesek testvéreinek sorhadbeli vagy tényleges honvédségi szolgálati kötelezettség alatt állása oly módon igazolandó, amiként ezt a törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás szabja meg.

m) A családfentartókra vonatkozó felszólamlási kérvények a fentebbiek szerint kellőleg fölszerelve, esetleg a hiányos fölszerelés miatt a járásbeli tisztviselő által visszaadott ilyen kérvények kellőleg kiegészítve februárius havi végéig az illetékes járásbeli tisztviselőnél vagy legkésőbb a sorozó bizottságnál nyújtandók be.

7. A póttartalékba való besorozás kedvezményére törvényes igényvel bíró papnövendékek és papjelöltek, továbbá népiszkolai tanítók és tanítjelöltek, végre öröklött mezei gazdaságok birtokosai, nemkülönben a családi tekintetéből vagy a tanítóképzési tanulmányok befelkészítésére szolgáló szabadságolásra törvényeszerű igényvel bíró egyének kellőleg fölszerelt felszólamlási kérvényeket szintén februárius havi végéig az illetékes járásbeli tisztviselőnél, vagy legkésőbb a sorozó bizottságnál nyújtsák be.

8. Minden hadköteles, aki a 6-ik és 7-ik pont alatt elősorolt kedvezmények valamelyikét kérte, hadképessége vagy hadképtelensége megállapítása céljából a sorozó bizottság előtt megjelenni tartozik és felszólamlási kérvénye a sorozó bizottság által rendszerint csak akkor vétetik tárgyalás alá, ha a hadkötelek besoroztatott; ha pedig alkalmatlannak nyilvánított, felszólamlási kérvénye mint tárgynélküli egyszerűen visszaadatik.

Elutasítás esetében szabadságában áll a félnek a sorozásnál első fokulag hozott határozatot föllebezni s a járásbeli tisztviselőhöz 14 nap alatt benyújtandó és a honvédelmi miniszterhez intézendő felfolyamodással élni.

Az említett egyik vagy másik kedvezmény iránti kérvényével elutasított hadkötelek az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére vonatkozó netáni igényét még a fősorozás alkalmával érvényesítheti.

9. Aki az egyévi tényleges szolgálat (egyévi önkéntesség) kedvezményére törvényszerinti igényvel bír, köteles ebbeli igényét, ha azt önkéntes beállás után már előbb nem érvényesítette, bejelenteni és e célból a belépési bizonyítvánnyal, apai vagy gyámi nyilatkozattal, tanulmányi bizonyítványokkal, államköltészeknél ezen felül a községi előjáróság és a járásbeli tisztviselő által a vagyoni viszonyokról kiállított bizonyítványokkal, családi értesítőkkel és erkölcsi bizonyítvánnyal teljesen fölszerelendő folyamodványát, amelyben a választott csapatot, az állam költségén való szolgálathozra vonatkozó igény s a netán elhalasztani kért tényleges szolgálat teljesítésének éve megemlítendő, végre a honvédséghez leendő beosztás iránti netáni kérelem is felhozandó, vagy februárius havi végéig az illetékes járásbeli tisztviselőnél, vagy pedig az illetékes járásbeli fősorozás alkalmával és pedig még orvosi megvizsgálását megelőzőleg a sorozó bizottságnál benyújtani.

Azok részére, akiknek az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére való igénye, önkéntes belépésre való jelentkezésükkel, vagy valamely korábbi ujoncállításnál már elismertették, ezen kedvezmény a következő ujoncállításoknál is biztosítva marad, ha az igény további fennállását igazolják.

10. A besorozott hadkötelek, kivéven a büntetésből a korosztály és sorszám rendén kívül az ujonc-jutalékba szolgálatosabbítással felavatott és így azonnal behívandó egyéneket, a sorhadbeli szolgálat megkezdésére, illetőleg a nyolcheti kiképzésre, avagy a tényleges honvédségi szolgálatra, rendes viszonyok között 1892-iki évi október első napja előtt nem hivatnak be.

Zombor, 1892. február 15-én. Dr. Csíhás Benő s. k., polgármester.

Hadkötelek lajstroma. Zombor szab. kir. város katonai ügyosztálya részéről ezennel közzététel, miszerint a folyó évi ujoncállításra felhívott itteni illetőségű hadkötelesekről szerkesztett összeirás lajstromok f. évi február hó 19-től — 26-ig bezárólag Gyurits György városi tanácsnok hivatalos helyiségében közzétesse ki lesznek téve. Megjegyzetük egyúttal, hogy mindenki, a ki: a) valamely kihagyást vagy téves bejegyzést vesz észre, vagy b) az illetékes sorozó járásban kívüli leendő állítását megengedése, vagy szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen kíván kifogást tenni, felhívatik, hogy ezt a városi katonai ügyi előadónál azonnal jelentse be.

Művészet és irodalom.

Ő Felsője legújabb arcképe. Ő Felsője I. Ferenc József Magyarország királyának, a cs. és kir. katonai földrajzi intézet heliográfia osztályában, legfelsőbb engedéllyel készített arcképe, magyar egyenruhában, a Lechner R. féle cég által (Bécs, I., Graben 31) ép most adatik ki. Ezen arckép (80/60 centim. nagyságu lapon) Luckhardt tanár udvari fényképész fölvétele után, heliográfai uton készült és a legfelsőbb aláírással van ellátva. Ezen arcképek épúgy találó és élethű jellegűek, mint a legmagasabb tökélytel kidolgozott fényes kiállítású által valódi remekművek közé sorozhatók és csakis a rendkívüli nagy mennyiségben történt készítés teszi lehetővé azt, hogy darabonként 1 forint, illetve természetes fakeretben tüveggyel együtt 5 forint 50 kr-ért árulhatatnak el.

„Élet”, félhavi folyóirat az irodalom, művészet, társadalom és közgazdaság köréből. Második évfolyamát éli már ez a kiválóan tartalmas szépirodalmi lap, mely Budapestten jelenik meg Katona Lajos és Vikár Béla szerkesztésében. A második évfolyam mutatóványzáma is valóban bő tartalommal jelent meg. Dolgozatokat közöl Pulszky Ágostól, Kabos Edétől, Ötvös (Silberstein) Adolfól, Szőrényi Tivadartól, Radó Antaltól, ifj. Reményi Edétől, Lyka Károlytól, Incedy Lászlótól stb. Megjelenik a lap Budapest Árpád utca 6. sz. A. Ára egész évre 6 forint, egyes szám 25 kr.

A „Vasárnapi Ujság” február hó 14-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Dr. Lumniceer Sándor.” (Arcképpel, fénykép után metszette Morrelli Gusztáv). — „Elsirattuk már, eltemettük.” Költemény Pap Kálmántól. — „Az 1892-iki nagy háború.” (Képekkel: 1. Török torpedó-hajók a Bosporuszban. 2. Oroszok partraszállása Várnánál. 3. Rendkívüli jelenet a Place de la Concorde-on Párisban. 4. Első összeütközés orosz és német csapatok közt.) — „Dal.” Költemény Endrődi Sándortól. — „Az ördög hídja.” Irta Rhangabé Rhizos Sándor, a közelebb elhunyt görög író. — „I. Napoleon és kora.” (Képekkel: 1. A kis herceg vonakodott kocsiá alá. 2. Napoleon aláírja a lemondási okmányt.) — „A Kisfaludy-társaság közlése.” (Képpel. Ellinger Ede pillanatnyi fényképe után.) — „Rhangabé R. Sándor.” (Arcképpel.) Balla Mihálytól. — „Választási áldomás.” (Képpel: Budapest II. kerület választóinak lakomája a budai lövölde termében, Kinnach László, rajza.) — „Az oroszországi éhínség.” (Képpel: A parasztek leszedik a szalmát a háztetőről barmaiknak.) — „A szünidei gyermektelepegyesület háza.” (Képpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Egyveleg; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 forint, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 forint.

„Az egészséges és beteg gyomor.” Irta dr. Cséri János, a gyomor- és bélbántalmak külön orvosa Budapestten. Népszerű orvosi könyv, melyből a nagy közönség oktatást és tanácsot meríthetne, nálunk eddig nem volt, és már ezért is tartozunk neki elismerésünkkel. Dr. Cséri János, a hírneves gyomorspecialista orvos, e könyvében könnyen érthető és valódi népszerű modorban nyújtja a speciális téren szerzett bő tapasztalatait. Az első részben az egészséges gyomorról szól, oktat bennünket hogyan együnk, mit együnk és mennyit együnk. A második részben tárgyalja a beteg gyomor általános étrendjét, miképpen, mit és mennyit egyék a gyomorbeteg, ad többféle étlapot, végre leírja az egyes gyomorbetegségeket és a hozzájuk való különös diétát. Es ez mind oly humoros, érdekes és vonzó stílusban van megírva, hogy nemcsak a beteg, de az egészséges ember is élvezettel fogja elolvasni. A könyv Grill Károly

cs. és kir. udv. könyvkereskedő cégnél jelent meg. Ára füzve 80 kr, diszes kötésben 1 forint 20 kr.

Az Athenaeum kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szakfőriak közreműködésével szerkeszti dr. Acsády Ignác. Számos térképpel és műmelléklettel. Budapest 1892. Kilencedik füzet. A tudományos vállalatból, mely gyors népszerűsége vergődött, most jelent meg a kilencedik füzet fényesen kiállítva s két igen szép műmelléklettel. Az egyik a Brit szigetek nagy színes térképe, a másik az öt emberfajnak színes képtáblája. Maga a szöveg a Cseppfolyós — Degradatio közti anyagot öleli föl s így e füzetben a C betű véget ér, s megkezdődik a D. Az egész füzetnek teljesen magyar jellege van, mert a Cs C. betűkben alig van idegen anyag. A nagyobb cikkek közül Cseremiszek, Cserlák, Cserni Jován a mohácsi vész után feltűnt „fekete cár”, Csiga, Csigák, a Csillagászatról összefüggő számos cikk, Csizó, Csör, Csoma Sándor, Csonka bég, Csont, Csörz árka, Csöd, Csuvaszok, Curia, Cyrill, Cartorzski, Cég, Céh, Cement, Cigányok, Cigány nyelv és költészet, Cim, Cimer, Cukor, Cukoripar érdemelnek figyelmet. Különösen cimer, cukor és cukorcikkek fogják az érdeklődők figyelmét felkeltetni. Ép oly gazdag és érdekes a D betű. Itt a Dalra Dal, Dalmácia, Dania, Dante, Darwin és Darwinismus, Daun stb. cikkek tűnnek ki. A füzet legérdekesebb cikkei közé tartoznak a Deák-cikkek: Deák Ferenc, Deák-mauzóleum, — párt, — szoba, — szobor s sok más, valamint Debrecen is, mellyel valami tizenkét cikk áll kapcsolatban. Melegen ajánljuk az igazán népszerűen a magyar közönség igényeit teljesen számba vevő vállalatot a közönség pártfogásába. Összesen 40 füzetből fog állani, melyek két hetenként jelennek meg; egy füzet ára 30 kr. A legelső füzet 10 füzetenként ára 3 forint előfizetni, mely összeg az Athenaeum kiadóhivatalához Bpestre küldendő. Különben kapható minden könyvkereskedésben is.

Színház.

Hétfőn, február 15-én, a *Niniss* című régi bohózatot vették elő. Révay Arnold karmester választotta a darabot jutalomjátékaul s a választás elég jó volt, mert hiszen a „Niniss” bohózatnak igen jó, és hozzá a zombori színpadon ritkán került előadásra, úgy hogy közönségünk előtt nem valami túlságosan ismert darab. Hanem azért a színház mégse egészen telt meg, de — azt hiszik — ha nincs is oka discedni az anyagi eredménnyel Révaynak, panaszkodni sem igen lesz oka. Két eredeti zenedarabot is hallottunk a felvonás között. Révay Arnold szerzeménye mindkettő s a színházi zenekar adta elő. A „Kardcsörtetés” című gyorsoktat a cs. és kir. 23 ik ezred tisztikarának, a „Tornász-induló” pedig a helybéli ifjúságnak ajánlotta a szerző. Mindkét darabot zajosan megtapsolta a közönség. Az előadás, különösen az első felvonásban nehezebben ment; a szereplők akadoztak és feltűnően lesték a sugó szavát, persze mert nem igen tudták a szerepüket. Az egyetlen, a ki talán sobasem leledzik a szerepmemlétségbe s a kinek játéka ezáltal is élvezetes volt, H. Serfőzy Etel volt; a 3-ik felvonás elején egy keringőt is mutatott be a „Madarász”-ból. Különben a Halasi (Gregoár), Tisztai (a diplomata) és Szinai (Anatol) 3 ik felvonásbeli mókái eléggé meglevették a közönséget, sőt még a szegény Niniss is kénytelen volt egy alkalommal ezek fölött elnevetni magát, még pedig olyankor, a mikor komolyságot kellett volna színlelnie. Hát ha még jobban betanulják ezek a szerepüket! Peterdi, a kinek csak apró szerepecskét juttat a sors, ügyes és fess kis szobalány volt.

Kedden, február 16-án, Jókai *Arany ember*-e került színpadra. A darabot eléggé ismeri már közönségünk s talán annak tulajdonítható, hogy a publikum kicsiny volt. Pedig hát az „Arany ember” olyan, hogy azt akár hányszor is élvezettel nézheti végig a közönség, mert annak egyes jellemi, egyes jelenetei, de különösen az egész darabon át uralkodó tüde és mély poézis mindig képesek rá, hogy elragadják az ember lelkét. És az előadás is meglehetősen ment. Csupán Lux Mathild játéka volt eltévesztve. Ő a Teréza mama minden egyes szavába — még a legjelentéktelenebbbe is — erős érzést akart önteni és nagy páthosszal, sokat mondó gesztussal szavalt ott is, ahol tulajdonképp semmit se mondott. Van abban a szerepben a drámai elemek kivül valami az idylli légyságból is csendességéből is, és vannak a Teréza mamának gyöngéd szavai is, amiről Lux Mathild, akit különben már sokszor láttunk kitűnően is játszani, megelégedett s így a szerep hangját eltévesztette. Veszprémyné (Athália) mint menyasszony, sokkal komorabb és méltóságtelesebb volt, semhogy a menyasszony szerepnek megfelelően lett volna; mindez persze már benne van a Veszprémyné megjelenésében; mert a 3-ik képből már pl. az ő rendes kerékvágásában volt s játszott a nála már megszokott precizitással. A Noémi hálás szerepében Borossné, a Timeáéban meg Véber tündököltek. Utóbbinak kitűnő jelenete volt Veszprémynével az utolsó képből, ahol Athália Timea élete ellen tör. Jó volt még a Veszprémy Timárja és a Szinai Krisztyán Todorja. Lorándi a Kadisa szerepében nem tudott elég életet önteni; az őrnagy ur, dacára annak, hogy szerelmes volt, nagyon hidegnek látszott.

Szerdán, február 17-én, Strauszak a *Büregér* című kitűnő zenéjű operettje adatott. Az előadás a jobbakközé közé való s éneke is hatott. Mint rendszeren kiváltak még a szereplők közül Serfőzy, Guthy, Tisztai. Serfőzynek nem ártott volna álarcot fölvennie az estély jelenethez, mert arcának a leggyözevel való eltakarása legalább is naiv dolog volt.

A mint a színlapon olvastuk, szombaton ismét előveszik a „Niniss”-t.

M. P.

Törvénytörést Bajának.

Baja egyike azon provinciális városoknak, a mely saját erejéből eddig is mindent megtett, ami e város anyagi, szellemi és erkölcsi fejlődésének, haladásának biztos alapját képezi.

Tanintézetei az ország hasonló intézeteivel szemben egyaránt kiállják a versenyt. Nép-

iskolái a paedagogia követelményeinek megfelelő épületekben elhelyezték, kellően felszerelvek és oly férfiak vezetése alatt vannak, kik hivatásuk magaslátán állanak. Főgymnasiuma kitűnő tan-erővel rendelkezik. Tanítóképző intézete élén oly férfi áll, kinek neve széles e hazában ismert. Jpariskolájának vezetése a leggondosabb kezekbe van fektetve. Óvodája kitűnő!

Humanitarius intézetei közül kiváló figyelmet érdemel a szeretetház, amely az árvaházzal kapcsolatosan a város polgárainak nemeslelkiségéről szolgáltat fényes bizonyítványt. Főlemlést érdemel még a vöröskereszt-egylet itteni fióközlete, ugy szintén a nőegylet, mint amely intézmények széles alapon fektetve gyakorolják a jótékony áldásos műveit. Főlemlendő itt még a város közkórháza, amelyben még a környék súlyos betegei is orvosi kezelésben részesülnek.

Közigazgatás tekintetében e város a jogos és méltányos követelményeknek teljes mértékben megfelel; és bizton reméljük, hogy e követelményeknek meg fog felelni a jövőben is. E remény annyival jogosultabb, mert föltehető, hogy a hon-tya díszes méltóságával kitüntetett eddigi polgármester, új állásában, az eddiginél is hatályosabban fogja előmozdítani e város anyagi fejlődését és támogatni fogja befolyása egész súlyával hivatalbeli utódja törekvéseit.

Baja elsőrendű emporialis város volt a multban és azzá leendő ismét, ha a magas kormány Baján hidat emeltett a Dunán át és kiépíteti a vasutat. E város forgalmát jelentékenyen emelni fogja az újvidék-zombor-bajai vasút.

E város köztisztviselői közül, amelyek szintén a kereskedelemnek emeltyűjét képezik, főlemlendő: a takarékpénztár, a kereskedelmi és iparbank, ugy szintén a segélyegylet. E pénztisztviselői élén reális férfiak állanak; és éppen ez oknál fogva az ország legszolidabb pénztisztviselői közé sorolhatnánk.

A város utcái jó részben már ki vannak kövezve, és a város díszítését képező, sőt a közegészséget előmozdító e művelet évről évre folytatattatik és végbefejezése felé vitetik. Reméljük, hogy artézi-kútnak fúrása is csak idő kérdése.

Baja az ország azon eddig még ritka városainak egyike, amely gázvilágítással bír. Egyike azon városoknak, amely nem enged, hogy szegényei koldulva házról-házra barangoljanak, hanem amely a koldulás megváltása címén közköltsegen fedezi szegényeinek nyomorát.

Szabadjon itt még főlemlitsem a kaszinót, a számos olvasókörököt, mint amelyek az együvé-tartozás és összetartás mindmegannyi tenyészháza.

E város polgárainak a nap izzasztó munkája után kedves szórakozási helyül szolgál a nyári időszakban a lövölde és a sziget; télen pedig a korcsolyázóknak a Duna jégpáncélja.

Egészségi szempontból megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a Dunafürdő, és a zuhanyokkal bőven ellátott gőz- és kádfürdő.

Baja határában elterülő szőlők, és az ezekben levő nemes fák, a legzamatosabb gyümölcs-csel kinálkoznak.

A közvéleménynek és közóhajnak tolmácsa a „Bajai Közlöny“. Ez organum jelenleg jó kézben van. Szerkesztőjének ügyességétől és buzgalomtól méltán várjuk, hogy az ő szakavatott és tárgyilagossá vezetésével e lap hetenként kétszer fog megjelenni.

És midőn így, mint egy tükörben szemléljük e várost a maga valódiságában, és látjuk a polgárok nemes igyekvését e város emelése körül: akkor teljes bizalommal tekintünk mi a szabad-elyű párt által támogatott kormányra és ismételtén kérjük azt: adjon e városnak — mi a város fejlődését fokozná — mielőbb törvényszéket.

L. M.

Törvénykezés.

Az orvosok titoktartása. Az orvosok és természetvizsgálók 1890-ben tartott vándorgyűlésén szóba került az orvosi titoktartás ügye is, s a vándorgyűlés bizottságot küldött ki, hogy ez javaslatot terjesszen az igazságügyminiszter elé, hogy a büntető törvénykönyv novelláris átdolgozásánál az orvosi titoktartásra vonatkozó szakaszok átalakításának, illetőleg hogy az orvosok, az ügyvédek és papok által eddig is élvezett jogkedvezményben részesüljenek. E bizottság a javaslat kidolgozásával Ajthay Sándor dr. egyetemi tanárt bízta meg, a ki a javaslatot el is készítette. A bizottság a napokban terjesztette azt Szilágyi Dező igazságügyminiszter elé, ki megígérte, hogy figyelemmel lesz a javaslatban foglaltakra. A javaslat utal arra, hogy az orvos tudorá avatásakor eskült tesz, hogy betegeknek titkait el nem árulja, kivéve, ha arra a törvény kötelezi. A büntető-törvénykönyv 328. §-a szintén köteleességévé teszi az orvosnak a titoktartást, azonban már a következő §-ban és a büntető eljárás 25. §-ában megköveteli, hogy a bíróság felszólítására tanuvallomást tegyen oly dolgokról, melyek orvosi gyakorlatában jutottak tudomására; sőt, ha praxisa közben büntetendő cselekményt tud meg, azt fel kell jelentenie, ha nem akar a bűnrészesség gyanújába esni. Az ügyvéd és a pap ellenben ki vannak véve a 320. §. alól, a mennyiben az ügyvéd nem tartozik arról tanuskodni, mit ügyfelétől tudott meg, sem a

pap a gyónatás közben hallottakról. A törvény ez intézkedései nem csak vizás helyzetbe hozzák az orvost betegekkel szemben, hanem gyakran vissza is tartják a bűnös embert az orvosi segély igénybevételeitől. Franciaországban, Németországban s Ausztriában már régóta fel van mentve az orvos a tanuvallomás kötelezettsége alól, hivatása teljesítése közben szerzett adatokat illetőleg. A most felterjesztett javaslattal hasonló szellemű a Fabiny Teofil által a képviselőház elé terjesztett büntető eljárás erre vonatkozó része s a Plósz-féle sommás eljárás javaslata is. Ha a javaslatnak végre csakugyan meg lesz a foganatja s az orvos a tanuvallomás kötelezettsége alól fel lesz mentve, az orvosi eskü szövege is ennek értelmében módosulni fog.

Méregkeverő asszonyok. Emlékeznék tán olvasóink ama szenzációs mérgezési hírekre, melyek Szt. Tamásról szálltak világra s melyek szerint ottani paraszt asszonyok hosszabb időn át zavartalanul, de ügyesen, küldözgették másvilágra azokat, a kik nekik utjokban voltak. Az újvidéki kir. törvényszék most özvegy Pivnicskiné-Tutarov Milica ellen, a ki Satin Jelenát beteg anyjának megmérgezésére akarta rá venni s a ki azt mondta, hogy a saját édesatyját ő is megmérgezte, továbbá Vuicsné-Kurjakov Náta s özvegy Kernácz Bauer Zsuzsanna ellen meghozta a vádhatározatot. A vád szerint a vádlottak legutóbb elhalt rokonai, Tutarov Száva, Stojasics Szeva és Kernácz Manojló holttestét a bíróság exhumáltatta és a törvényszéki orvos véleménye szerint, a melyet a felsőbb foku orvosi tanács is megerősített, alapos okok szólnak a mellett, hogy az elhunytakat csakugyan méreggel pusztították el. Támogatja a vádlottak ellen emelt vádat az a körülmény is, hogy lakásaikban kisebb-nagyobb mennyiségű arzén savat találtak. — A vádhatározat indokai a következők: „Ugy Tutarov Tima, mint pedig Kernácz Manojló halálát megelőző s hirtelen fellépő betegség konstatált tünetei, nevezetesen: a hányási inger, a görcsök, a nyelési nehézség és a hasmenés, az orvos szakértők egyező véleménye szerint a heveny mérgezésnek ismérvei, s ha a beteg életében arzenmérgezésre az orvosok egyike sem gondolt, ez egyedül abban leli okát, hogy a heveny gyomor és bélhurut az arzenmérgeztől alig megkülönböztethető, egyező karakterisztikákkal bír. Igen természetes, hogy a mérgezés tényének a mérgezésnek, mint halálának konstatálása a kiderítettek után, a boncolásnak és vegyvizsgálatnak képezte feladatát. Annak figyelembevétele mellett, hogy a tudományos tapasztalatok szerint az arzén savnak már 1—5 centigrammja mérgezési tüneteket idéz elő s letalis dózisa 10 centigrammál kezdődik, hogy a mérgezés tünetei a legnagyobb adagoknál is csak 1/2—1 óra múlva lépnek fel, hogy ezen mérgek a szerves testből való kiktűszöbölése feltűnő gyorsasággal megy végre, hogy egyen nem lehetetlen, hogy egy személy arzenmérgezés következményeiben hal el, dacára az arzen teljes eliminálásának: nyilvánvaló, hogy a hullarészeken talált arzenmennyiség, viszonyitva bár a hulla egész súlyához, csak törtreszt képez a bevételezett adagnak. Látnivaló tehát, hogy ha a hullának egyes csekély részeiben talált arzenmennyiség meg sem is közelítene a halálos (0.10 gr.) adagot, ezen körülményből a mérgezés következményeit halálként még ki nem zárhatni, mert az előre becsatoltak szerint a talált mennyiség csak visszamaradt csekély része a sokkal nagyobb dózisnak, a melynek ismét más része a rendszerint fellépő hányási és székürítés, nem különben a földben való rothadási processzus által is a testből elvonatik. Letalis dózistról lesz különösen szó akkor, ha a körülmények mérgezésre vallanak, anélkül, hogy a halál egyéb okára következtetés lenne vonatkozó s főleg az arzennek véletlenül avagy gyógyszerként a tesbe való bejutása ki van zárva a miként ez az elbírálás alatt álló esetekben konstatálva van, megjegyezvén, hogy a farmakopea maximális egyes adagja 0.005, napi adagja 0.02 gramm. — A foganatosított vegyvizsgálat Tutarov Szávanak 1080 grammnyi testrészeiben 0.01638 gramm mirenységnek megfelelő mirenység, Stoisits Szevának 1000 grammnyi hullarészében az arzénnek 1/4 milligramm mirenységnek megfelelő nyomát és Kernácz Manojlóknak 805 grammnyi hullarészében 0.10293 grammtól kivevő arzenességnek megfelelő mirenység konstatált. Ez utolsó leletből kitetszik, hogy Kernácz Manojló esetében a csekély hullarészben tényleg talált mirenység már a halálos adagot meghaladja, a halál oka tehát csakis mirenymérgezés lehetett. De Tutarov Száva esetében is határozottan a mirenység a halálos adagot meghaladó mennyiségére kell következtetnie, ha — a miként ezt az orvosi véleményből tudjuk — az egy kilogramm nyomó hullarészben talált fehér mirenység a bizonyára 50 kilót kitevő testnyúlhoz viszonyitva, csak hétannyinak vesszük, a mely esetben 11 centigrammnál többet, tehát letalis adagot kapunk, ide nem számítva a felszívódott, de a három napi betegség tartama alatt kiválasztott, nemkülönbön a fellépett hányás és hasmenés által kiűzött mennyiséget. A mirenységvaló mérgezés mellett szól azonfelül a hullának már konstatált egészen mumifikált állapota, a mely a testben elosztott nagyobb mennyiségű mirenység hatásnak eredménye. E vizsgálati adatok az elhalálozást megelőző gravizoró körülményekkel kiegészítve, mindhárom esetben evidens arzenmérgezést állapítanak meg. S mert a mérgezés ténye csakis a három vádlottnak állhatott érdekében, akik terhükre eső atyjuktól, férjüktől, illetve szeretőjüktől szabadulni óhajtottak, s akikre a vizsgálat egyéb felsorolt adatai is mint tettesekre utalnak: őket a tervszerűen, a beállható következmények latbavetésével párosult higgadt megfontolással, hosszabb időn át előkészítetten elkövetett, az ember életének megsemmisítésében nyilvánuló s a btk. 278. §-ba utköző gyilkosság büntetével vádolni és a leg súlyosabb büntetőjogi szempont alá eső vádbeli bűncselekményre való tekintettel, vizsgálati fogásuknak fentartását szorgalmazni kellett.“

Sajtópör. Egy röpirat jelent meg tavaly Szabadkán, mely „Husvétí törások“ címet viselt. Szerzője Mortenson ügyvédi írnok volt, aki élesen megtámadta Gál Ferenc zeneszerzőt, az ottani városi zenede igazgatóját. A röpirat „leplelések“ et tartalmazott Gál Ferenc igazgatói működéséről s ezenfelül az igazgató becsületét is megtámadta. E miatt aztán Gál Ferenc jogi képviselője, Fűredi Mór dr. budapesti ügyvéd utján Mortenson ellen sajtópört indított, amelyet a budapesti sajtóbíró március hó 10-én fog tárgyalni.

Közgazdaság.

Menetdíj-leszállítás Erdőd és Eszék között. A m. kir. államvasutaktól nyert értesítés szerint f. évi március hó 1-től kezdve az Erdőd és Eszék állomások közötti forgalomban a II. vonalszakaszú menetdíjak helyett az I. vonalszakaszúak fognak számíttatni, minek folytán személyvonatoknál az I. osztályban 50 kr., II. osztályban 40 kr. és a III. osztályban 25 kr. lesz fizetendő.

Uj filloxerairtó szer. Mult ősszel említettük, hogy Szegszárdon Babics Sándor egy uj filloxera-irtó szert talált fel. E szert most maga Babits ismerteti s ennek alapján közöljük belőle a következőket: Ezen szer két különböző előállítású, u. m. 1. filloxera-irtó szer a földalatti használatra és 2. petékből kifejlődött filloxerák föld alá juthatását meggátoló szer. Az irtó szer 6 alkatrészből áll s ezek részint forralás, részint pedig vegyi uton állítatnak elő. Az előállításnál különös gondot kell fordítani arra, hogy a szer egyuttal a szőlőnek táperőt is adjon. A földalatti irtó szer használata következőképen történik: A szőlőtők ép úgy, mint a tavaszi kikapálásnál mélyen kikapáltatnak, míg az anyagyökereit el nem érik (ahol szükséges, ásót is lehet alkalmazni); ezután a tőkét nyakai és elérhető összes gyökerei egy keményszőrű sárkevével erősen megkeféltetnek, hogy ezáltal minden száraz bőrréteg és egyéb korhadat anyag eltávolíttassék. Most a tőkék nyakai és gyökerei egy nagyobb eset segélyével az irtó szerrel jól bemázoltatnak, ezt azonban úgy kell eszközölni, hogy a gyökereken egy pár csepp a farokgyökereket övedző földig eljuthasson. A tőkék most, míg a pác a gyökereken kissé száradni nem kezd — circa 8—10 percig fedetlentil maradnak, azután ismét betakarítatnak. Az így pácolt szőlőtők gyökerei a kefézés által megnyitott porusokokat az irtó szer egyes alkatrészeit magukba veszik s kiterjesztik azt az alsó gyökerekre is. Hasznos e szer azért is, mert egyes alkatrészeivel a beteg tőkének táp- és életerőt nyújt, betegségeiből kigyógyítja s a tőkék egész sötétzöld lombokat kapnak. A téli petékből fejlődött filloxerák föld alá juthatását meggátoló irtó szer föld fölötti használata pedig következő: Metszés után szintén ecsettel a szőlőtők nyakait a föld felett körül mázoljuk s ezáltal a szőlőtők fejen telet petékből fejlődött filloxeráknak a föld alá juthatására feltétlen gátat buzunk, mert ezeu pácon a filloxera keresztül jutni nem tud. Így a tőkén maradván, a levegőn, a nélkül, hogy a tőkén kárt tehetnének, rövid idő alatt egytől-egyig elpusztulnak. E pác hatása 4—5 hétig tart.

Kereskedelmi könyvek bélyegilletéke. A pénzügyminiszter, egyetértőleg az osztrák pénzügyminiszteriummal, tudomására hozta a pénzügyi hatóságoknak, hogy az osztrák-magyar monarchia két államának lakósaik közt a bélyeg- és jogilletékek körül előforduló érintkezésekre nézve 1868-ban kötött egyezmény a kereskedelmi és iparkönyvekre s az ezekhez hasonló feljegyzésekre alkalmazást nem nyerhet. Ehhez képest az említett könyvek és feljegyzések bélyegkötelezettsége ama törvények és szabályok szerint itélendő meg, melyek azon államban érvényesek a hol a könyvek és feljegyzések használatba vétetnek, anélkül, hogy az azok után a másik államban már lerovott bélyegilleték beszámításának helye lehetne.

A rum italméresi adója. Számos helyről panasz tétetvén aziránt, hogy a regálebélők az 50 fokot felőli rum után, habár annak foktartalma a 80 fokot meg nem haladja, általában literenként tizenöt krnyi italméresi adót szednek, a „Magyar Kereskedők Lapja“ azt írja, hogy ezen eljárás az 1888. XXXV. törvényczikk 17. szakaszának rendelkezésébe ütközik. Ezen szakasz világosan rendeli, hogy rum után literenként 12 kr italméresi adó fizetendő, ha hektoliter fokoként 15 krt számítva magasabb adó alá nem esik. E szerint csak a 80 fokot meghaladó rum után esik 12 kr-nál magasabb adóösszeg, vagyis ha a rumnak alkoholtartalma 81 fok, egy hektoliter után (81-szer 15) 12 frt 15 kr fizetendő. A panaszolt törvényellenes eljárás ellen fűszerkereskedőink tehát nyomban intézkedhetnek. A felek zaklatására vezet az is, hogy rumszállítványok minden egyes palackja vizsgáltatik meg az adóbérlő által. A „Magyar Kereskedők Lapja“ felhívja e tekintetben a figyelmet, a 33450/1889. pénzügyminiszteri utasítás 45. §-ának hasonló esetekre is érvényes rendelkezésére, mely szerint a palackokban lévő folyadék minőségének és alkoholtartalmának megvizsgálása céljából, az adóbérlőknek csak egyes általa kiválasztott palackok nyitására van joga.

Pénztisztviselői segélyegylete. Érdekes eszmét pendit meg legutóbbi számában a „Magyar Pénzügy“ című közgazdasági és pénztisztviselői szaklap. Felhívja ugyanis a hazai pénztisztviselői és részvénytársaságok tisztviselőit, hogy alakítsanak „országos segélyegyletet.“ Alig van valamire való város, ahol nem találunk már eddig is két-három részvénytársaságot 10—15 hivatalnokkal, még pedig a társadalom művelt osztályából sorakozó hivatalnokkal. Az a néhány ezer pénztisztviselői és részvénytársasági tisztviselő, mely az országban elszórtan él, máig mint külön társadalmi osztály abszolote nem számít — sem társadalmi, sem szakkérdésekben, mert a jelen pillanatig meg sem kísérelték a tömörítést, az egyesítést. Az egyesülésben pedig óriási erő rejlik, ne keressük az okát, hogy miért, hanem okjunk a mindennapi tapasztalatokon és ne utasítsunk vissza minden közügyet rideg közönnyel, különösen mikor ez a közügy — a saját ügyünk. Az alakítandó „pénztisztviselői segélyegylet“ a tervezet szerint, betegsegélyezési és temetkezési segélyt, végre állandó segélyt nyujtana tagjainak; ha a tag betegsegélyt nem vett igénybe, örökösének legalább is azon összeg fizetendő, melyet befizetett, tehát a legrosszabb esetben csakis a befizetett tagsági illetmény kamatai vesznének el.

Naptár. Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
19 Pént.	Plac. Konrád	Eleuth., Gab.	7 Parthen.
20 Szom.	Eleutér	Eukár	8 Tivadar vt.
21 Vas.	C. Sex. Eleon.	C. Hátv. Eleon.	9 E. Maess. Nic.
22 Hétfő	Péter székf.	Péter székf.	10 Charyl.
23 Kedd	Romána sz.	Szerén, Mikl.	11 Balázs vt.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

FOGORVOS
Dr. Szabó Sándor
fül- és szemorvos,
torok- és gégebajok,
Diphtheritis és torokgyík

különleges orvosa.

RENDELŐ INTÉZET: November 1-től Sztapári-ut, a megyeház átellenében, Kovácsfy-féle ház. *—19

Valódi szerbiai

Negotini vörös borok

hordókban és üvegekben.

Literje 60 kr.

Kapható:

Szankovits Borivójnál
Ó-Sztapáron (Bácsmegeye). 3—3

832. szám.
1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Ó-Kanizsa nagyközségében lemondás folytán üresedésbe jött 500 frt évi fizetéssel és 120 frt lakbérilletménnyel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott II. orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig alulírottánál annál is inkább nyujtsák be, mert a netalán később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Kelt Zentán a főszolgabírósnál, 1892. évi február hó 4-én.

MATKOVITS LAJOS,
járás főszolgabíró. 3—3

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a Piukovits család Matheovics községében folyó évi február hó 23-án d. e. 8 órakor gyűlést fog tartani.

Ennélfogva felhívom a vidéken tartózkodó, ezen családból származott Piukovits családtagok, miszerint a fenti napon a kitűzött helyen megjelenjenek.

Matheovics, 1892. évi február 15-én.

Piukovits János,
kapitány.

157. szám.
kig. 1892.

Pályázat.

Monostorszegh községében leköszönés folytán üresedésbe jött s a végrehajtói teendőket ellátásával megbízott irnoki állásra, — melylyel 360 forint évi készpénz fizetés van összekötve — ezennel pályázat nyitnak.

Pályázók a községi szervezési szabályrendelet 7., 8. és 9. §§. értelmében felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó évi március hó 15-ig ezen szolgabírósnál benyújtani tartoznak. Apatinban, 1892. január 15.

Ribiczey Béla,
főszolgabíró. 3—3

Egy teljesen jókarban levő

Zongora

jutányos feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Hol? megmondja e lapok kiadója?

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Ó-Kanizsa nagyközségében leköszönés folytán üresedésbe jött s évi 400 frttal javadalmazott községi I. irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a netalán később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Kelt Zentán, 1892. évi február hó 4-én.

MATKOVITS LAJOS,
zentajárási főszolgabíró. 3—3

Árlejtési hirdetmény.

A moholyi róm. kath. plébánia épületnek egészen újból való építése engedélyezett, ezen munkálat foganatosítása vállalat útján fog eszközöltetni. Eme vállalat biztosítása végett folyó évi február hó 29-én délelőtt 9 órakor Moholyon a II. III. fiúosztály tantermében tartandó nyilvános árlejtéshez a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek szerint:

(1. pont) az összes munkálatok szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok útján, illetve árlejtésen fognak kiadni;

(2. pont) minden ajánlattevő vagy árlejtés előlegesen — a költségvetési 12.116 frt 29 kr árnak megfelelőleg — 1200 frtot köteles bánompénzzel vagy készpénzben, vagy elfogadható érték-papirokban letenni;

(3. pont) az ajánlattevők tartoznak kijelenteni írásban, hogy az árlejtési feltételeket olvasták, ismerik és elfogadják.

Az árlejtési feltételek, költségvetés és tervezet alulírottánál naponta a délelőtti órákban megtekinthetők.

Moholyon, — Bácsm. — 1892. február 7-én.

Ujhelyi Ágoston,
r. k. plébános. 3—3

93. szám.
kig. 1892.

Pályázat.

Borsód községében elhalálozás folytán megütrilt községjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom ez állást elnyerni óhajtókat, hogy a községjegyzői állás viselésére képesítő okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám e hó 23-ig bezárólag nyujtsák be. A választás napját a nyit pályázatnak lejártá után fogom kitűzni.

Ezen állással következő javadalmak vannak összekötve, ugymint:

- Készpénzfizetés évi 800 frt.
- Lótartási átalány évi 450 frt.
- Szabad lakás és az ahhoz tartozó kert haszonélvezete, mely után mindennemű adókat a község fizet.
- A fogyasztási adó után a kincstártól nyerendő kezelési jutalék.

Baja, 1892. évi február hó 13-án

Latinovits Gyula,
főszolgabíró. 2—2

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zentai járáshoz tartozó Ó-Kanizsa nagyközségben újonnan rendszerített, évi 500 frt fizetéssel és 120 frt lakbér-átalánnyal javadalmazott házipénztári könyvelői állásra ezennel pályázatot nyitok, felhívom az ezen állást elnyerni szándékozókat, miszerint képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig alulírott főszolgabírósnál annál is inkább benyújtani el ne mulasszák, mert a netalán később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Kelt a zentajárási főszolgabírósnál Zentán, 1892. évi február hó 4-én.

MATKOVITS LAJOS,
főszolgabíró. 3—3

Eredeti magról termelt első
évi termésű

olasz kendermag

kapható métermázsanként 20
frtjával Sárospatakon

Lacszay László

földbirtokosnál.

Kívánatra minta küldetik.

Zembar, 1892. Bittermann Nándor könyv- és könyvendéjéből.

817. szám.
kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Paraga községében az üresedésbe jött jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

A javadalmazás következő:

1. 450 frt évi készpénz fizetés.

2. 6 öl kemény tűzifa.

3. Szabad lakás.

4. $\frac{3}{4}$ urb. telekföld, 2 lánca legelőilletmény s 2 szérűskert haszonélvezete, mely után az adót a jegyző, az illetékegyenértéket pedig a község fizetik.

Megjegyzem e helyütt azt is, hogy a 4. pont alatti szántóföldből $\frac{3}{4}$ teleknek haszonélvezete csakis 1894. év őszétől fogva kezdődik.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtának, hogy szabályszerűen felszerelt és a magyar és szerb nyelvekben való jártasságukat is igazoló folyamodvényaikat f. é. február hó 29-ig, vagyis a választásra ezennel kitűzött határnapig hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1892. évi február hó 13-án.

CSUPOR GYULA,
főszolgabíró. 3—1

543. szám.
kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járás bekebelezett Moholy községében nyugdíjaztatás folytán üresedésbe jött 600 frt évi fizetéssel javadalmazott aljegyzői állás betöltésére pályázat nyitnak. Felhívom mindazokat, kik eme állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat f. évi március hó 10-ig alulírt főszolgabírósnál nyujtsák be.

A választás f. évi március 12-én fog megtörténi.

Zentán, 1892. évi február hó 8-án.

Matkovits Lajos,
főszolgabíró. 3—1

240. szám.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bácsujfalu községében megüresedett s évi 250 frttal javadalmazott gyalogközrendőri állás betöltendő.

Ez állásra pályázni kívánók kellően felszerelt kérvényeiket Bácsujfalu község elüljáróságánál 1892. évi február hó 25-ig bezárólag nyujtsák be.

Bácsujfalun, 1892. február 12-én.

Pinterovits Jenő, **Vrabcsenyak János,**
jegyző. 2—1 bíró.

Egy intéző mellé, egy kiferjedt birtokra, itt Bácskában, a mezőgazdasági ágakban minden tekintetben megbízható kezelői egyén keresetfők. Bővebb felvilágosítást nyernek a pályázók helyben Fernbach Bálint ur irodájában naponta délelőtt. 3—2

98. szám.
1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírósnál 12882/1891. számú végzése által Matuska Jakab mint a kernyajai takarékos és segélyszövetkezet igazgatójának javára Tóth István és társai felső-gyulafalvai lakosok ellen 400 frt tőke, ennek 1891. évi július hó 7-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 58 frt 55 kr perköltség és 5 frt 10 kr hirlapi hirdetés díj követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 402 frtra beesült 100 métermázsas csöves kukorica, 1 konkolytisztító gép, 1 ló, 2 koca és 9 drb birkából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 14147/1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Felső-Gyulafalván alperesek lakásán leendő eszközzésére 1892. évi március hó 2-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §. értelmében a legelőbbet igérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §. ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi február hó 14-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Értesítették a miniszterium részéről a törvényhatóságokat, hogy ezután Miskolcon is lesz a gőzgépezőknek és kazánfűtőknek vizsgáló bizottsága.

Idegnek névsora a Vadászkiért szalodában: Benkó Gyula miniszteri titkár, Budapest. Móritz Vince kir. tanácsos, Budapest. Duka Marcel kir. tanácsos, Budapest. Dr. Récey Ede ügyvéd, Kula. Sztahulyak József vállalkozó, Verbász. Merez Sándor Ferenc József esat. titkár. Budapest. Zombory József ügyvéd-jelölt, Apatin. Eikelsberg A. D. igazgató, Kis Sztapár. Szemző Mátyas földbirtokos, Kula. Ertl János földbirtokos, Szónta. Tukaes Miklós jegyző, Ó Kanizsa. Mattanovits Károly főerdész, Bács-Almás. Veisz Miksa iroda főnök. Temesvár. Purián Dénes okl. jegyző, Mohol. Frankl Henrik hivatalnok, Zenta. Talian Valentin ker. utazó, Bécs. Jablonszky Sándor, községi jegyző, Ada. Bielitz Adolf ker. utazó, Bpest. Moskovicz földbirtokos, Debrecen. Dr. Moskovicz Jenő ügyvéd, Bpest. Schönring Emil, ker. utazó, Bpest. Jelinek Sándor ker. utazó, Budapest. Singer Lipót ker. utazó, Budapest. Vecsera Agoston ker. utazó, Bécs. Hecht Lipót ker. utazó, Budapest. Brückner Lipót ker. utazó, Budapest. Seidler Miksa ker. utazó, Budapest. Hülfreich Béla ker. utazó, Budapest. Jakobits Lajos ker. utazó, Budapest. Bierbaum Ernő földbirtokos, P. Pékla. Kaunicz Ignác kereskedő, Vinkovce. Körpl Jakab kereskedő, Szabadka. Ferencsivits György sörraktáros, Szeged. Schaffer Sándor vendéglős, Bajmok. Athanaczkovits kereskedő, Baja. Bajer János könyvkereskedő, Teschen.

Színház.

Csütörtökön, febr. hó 11-én Csiky Gergelynek *Buborékok* című kitérő vígjátéka került színre. A gondos, teljesen összevágó előadás élvezetes estét szerzett a közönségnek. A „Buborékok”-ban, az első fölvonástól az utolsóig uralkodik finom helyzetkomikum kitérően érvényesült minden egyes jelenetben, ami persze csak a gondos játéknak tulajdonítható. E tekintetben különösen elismerés illeti Lux Matildot, aki az előkelőség hőbort-jában szenvedő és örökké affektáló Solmaynt olyan gondos alakításban mutatta be, hogy ezt az alakot a legutolsó vonásig hűen láttuk megrajzolva; a szerepben rejlő komikumot pompásan ki tudta használni Luxné. Csak az utolsó felvonásban érzett ki egy kissé, hogy kezd belefáradni a folytonos erőltetett hanghordozásba. Mellette említetjük azonnal Relait (Solmay Ignác), akiről akár ne is írjunk semmit, mert ő mindig egyformán jól játszik; akármilyen szerepet adjanak is neki, megfelel ő egyaránt valamennyinek. Most is a jól elküppapushós játékaival segített az est sikeréhez. Kiemelhetjük még a Veszprémi-párt (Rábay és neje), Borosné (ö. Sereckiné), Tisztait (Marosán), Halasit (Róbert), Véber Ferikét (Gizella) és Szinait (Chupor).

Szombaton, febr. 13-án Offenbach egy operettje került színre nálunk először, a *Párisi élet*. A darab szövege, mint a legtöbb operetté, persze türes bohóság, erős vastag komikummal fűszerezve. Ugy hozzá vagyunk már szokva operettnek a sok nevetető fonákosság, hogy már szinte nem is esnek jól, ha valamikor egy mindvégig komolyabb szövegű mesét mutatnának be az ilyen helyett. A Párisi élet is amolyan francia vígjátékosan indult meg: no de a második fölvonás folyamán már teljesen benne volt az operette megszokott kerék-vágásában — még német szövegű és zenéjű énekrészeket is hallottunk — és a szereplők is kedvük szerint szórhatták a saját külön színporkáikat is a szerzőkkel mellet, a miben Tisztainak pl. egy alkalommal nem ártott volna óvatosabbnak lennie és megmondolnia, hogy leányok is szoktak színházba járni. — A zenére nézve elég ajánló maga a szerző neve: Offenbach írta és ebből tudhatjuk, hogy az csak jó lehet, a minthogy tényleg bővelkedett is szebbnél szebb keringő- és polkarészletekben. Lorándinak (Gondremark báró) ez alkalommal igen sikertült a maszkja s egész megjelenése illet a szerepéhez; éneke is teljesen megfelelő volt. Mellette Serfőzy Etel (keztyü-varrónó), Tisztai (Frik cipész), Halasi (Gardefen) és Szinai (Bobinet) uracs vitték a kimagasló szerepeket. Serfőzy Etel ez alkalommal a nála már megszokott pajzánágánál is pajzánabban játszott és énekelte és úgy játékaival mint énekével (különösen a német, „Meine Mutter is s a Weascherin“ kezdetű bohó utóval) folytonos derűltétségben tartotta a közönséget. Meg kell emlékeznünk még Peterdi k. a.-ról is, a kit többször volt alkalmunk közepes vígjátéki szerepekben elég szép sikerrel játszani látni s ez, tekintve, hogy más az ő rendes szerepköre s hogy e téren csak kezdő számba jöhöt, dicséretet érdemel. Buborékok-ban Arankát, a Párisi élet-ben meg Gondremark bárónét adta.

Vasárnap, febr. 14-én Szigeti József *Cigányprinc*-je adatott. Egy silány meséjű, tartalom nélküli, bohózatnak nevezett munka, amelynek némi érdekét csak a ráerőltetett mondai színezet és a történeti háttér nyújt. Nagyida vára Perényi Ferenc özvegyének a birtokában van, Kapuin, az Izabella királynő pártján lévő basa, csapataival azonban megtámadni készült az erősséget. A várnak katonasága nincsen, a veszedelem tehát nagy, de asszonya csupa szerelmi dacból nem hódol meg; szereti ugyanis Izabella királynő tanácsosát, Geszti Sándort, akivel apró félreértés miatt meghasonlott. A várnagy leánya a nagydíj cigányokat szerzi meg a vár védelmére, akik végre is sok galibát okoznak bohó álmódosításokkal, (többek közt a vajda királyságról álmódott, a fiát meg „Kronprinc”-nek tette meg stb.). De a szerelmek mégis kibékülnek, a vár asszonya meghódol és — a függöny egynegyed 10 kor legördül. — Ez a mese novellának megírva, talán megteszi hatását, de színe alkalmazva éppen nem állja meg helyét. Elesen körvonalazott, határozottan megalkotott jellemeket, szenvedélyeket, avagy legalább is akaratot és különösen cselekményt akarunk látni a színpadon. Ha pedig bohózat akar lenni a munka, akkor — természetes — még komikumot is kívánunk ezekhez. A cigányprincben még a komikum is, ha ugyan megérdemli, hogy annak nevezzük, mindössze csak abban áll, hogy a cigányosság cigányos kiejtéssel beszél; hősieskedik szóval, de már az első lövés hallatára a földre esik ijedtében s e mellett elálmódoznak afelől, hogy melyikük mi lesz a vár megvédése esetén. Mindezt egyszer hangoztatni elég s így meg is állja helyét, de ugyanazon jeleneteket ismételné az egész darabon át, csak azért, hogy ez nyújtsa a komikus elemet a bohózat, ez már nem éppen siker-

rült dolog. — A szereplők erősen iparkodtak lelket önteni a „Cigányprinc”-be s a játékok is lendített egy keveset. Különösen iparkodott Gutby, aki — nem tudni mi okból — a színpad szerint Serfőzynek kiosztott Rózi szerepét játszotta, annyi étellel, annyi fűgességgel, hogy ezt az alakot tette a darab legrokonzenesebb alakjává; nótái is hatottak. Lux Matild (ö. Perényiné), Rélay (várnagy), Szinai (cigányvajda), Tisztai (előbbinek fia), Halasy (Geszi, Izabella tanácsosa) szintén kedvvel játszottak.

Jutalomjáték. Hétfőn, f. hó 22-én Borosné Anna, a társulat jeles társalgási szendéjének jutalomjátéka Barrier és Gondinet „A kis szórakozott” című három felvonásos kitérő vígjátéka került színre. A jutalmazandó igen jól választott e darabban, mert e szerepben összes kedvességét és művészetét, melyért a közönség annyira megkedvelte, érvényesíteni alkalmat lesz. Főlegesen tartjuk a közönség figyelmét akár ezen vígjátéka, de még kevésbé a jutalmazandóra felhívni, meg vagyunk győződve róla, hogy szeretetének jelét nem fogja megvonni tőle.

M. P.

Vihar után.

A képviselőválasztás vihara elmúlt. — Nem végeztünk felesleges dolgot, ha visszagondolunk azokra a kisebb-nagyobb eseményekre, melyek annak dülése alatt történtek.

Viharnak nevezem... Mert bizony vihar az, ennek áldásával és átkával. — Tör, zúg, rombol, pusztít: vagyomban, erkölcsben, szeretetben, tisztességben; — de egyszerűsége tisztítja a levegőt s a gondolkodó ember számára sokféle tanulságot szolgáltat.

A vihar olyan tárgyakat is szárnyaira kap néha, melyek nélküle csendesen pihentek volna régi helyükön; épenig lelemarkol néha a pártos elfogultság, a korteskedési láz, az erőszakoskodás olyan emberek tisztességébe is, kik a választási mozgalom nélkül békében maradtak volna.

Az országutak mentén emelkedő fák némelyikének kiálló ágán látható néha egy egy lecsúszó rongy darab... Ahhoz a szép fához olyan izléstelen dekoráció!... Mi akasztotta azt oda?... A vihar szele.

A választási viharok is szoktak ilyen rongy darabot akasztani némely tisztességes emberre is; mint ahogy cselekedte az közelebb a topolyai járás főszolgabírájával is a „Bácskai Ellenőr” egyik számában a Somogyi János aláírással ellátott cikk.

Erre a cikkre azért nem nyilatkoztunk a választás izgalma alatt, mivel annak tusakodásában, zajában alig olvasta volna azt valaki tárgyilagosan; — pártoskodást, személyeskedést kereshetett volna benne; pedig e cikket sem rokonszenv, sem pártoskodás nem iratta.

Most már elvonult a vihar. — A kedélyek lecsillapodtak; az erszények meglapultak; kiki visszatér két decijéhez; ami mellett jobban meghallgatja és megérti az ember egymást.

Valamint kis gyermektől is sokat tanul a bölcs, egy sokféle reflexióra ad alkalmat az az éretlen gyermekhez hasonló cikk is.

Mindenek előtt arra figyelmeztet, hogy nyilvános helyen nem illő olyan negligens megjelenni, mint az megjelent; és nem illő kompromittálni az irodalmi tisztességet.

Ugyanis minden művelt embernek kell annyi etikettebbel ismerettel bírnia, hogy még egy szűkebb körű baráti estélyen is, tiszta és izléses öltözékben kötelessége megjelenni; mennyivel inkább kötelesség ez akkor, midőn a nagy közönség előtt lép fel valaki. Kérvés jó izlésről tesz bizonyosságot, aki még ebbe a nagy vásárba is, pongyolában mer elmenni.

Ezt pedig csak azért jelzem, hogy az újságban való fellépés is alkalmazható az, amit Shakespeare mondott a beszédéről: „nem elég csak beszélni: okosan is kell”. — Azaz nem elég csak írni: ildomosan is kell.

Az a kis cikk nagyot vétett az ildom ellen.

Először is azért, mivel olyan pongyola öltözetben jelent meg, ami sérti egy lap méltóságát és a közönség jó izlését; — azaz olyan irállyal, amiért sekundába ponálatnak az ötödik osztály tanulója; s épen ezért vissza is utasítottam azt a rágalmozó feltételt, mintha azt az ügyvéd S. J. írta volna. Fogalmazhatta valami félnadrágos elkéseredett választó, de nem egy jogvégzett egyén; annyival inkább nem egy ügyvéd, akitől a közönség nem gyermekek nyelvöltögetést, hanem kétszeresen megvárja az erős és kifogástalan indokolást.

Annak a cikknek indokolása pedig pusztán abból áll, hogy a Péter nevet, Peityiűnek, Petinek, Petyusnak stb. variálja.

Hát kérem, ez egy részről rettentő és komikus megfélekedés épen olyan ember részéről, akinek a nevét a Janótól — a Zsánig százféle alakban lehet variálni; — de másrésztől nagy megfélekedés arról az illetőről, melyel egy író az olvasó közönség, egy kvalifikált ember, és egy járás főszolgabírája iránt tartozik viseltetni.

Megfélekedezett először is arról, hogy az olvasó közönség nem kis gyermek, akit a dajka szokott efféle duraközö komédiázással, egy névnek diminutívjával mosolyra készíteni.

Megfélekedezett másodszor egy kvalifikált ember iránt viseltetni kötelező tiszteletéről. Mert Császár Péter olyan ember, aki kvalifikációját két iskolából nyerte: a szakpálya és az élet iskolájából. — Hát egy ilyen kétszeresen kvalifikált ember ellen sikra szállni semmi más fegyverrel, mint gyermekes nyelvöltögetéssel, és fűge mutogatással: megsértése nem Császár Péternek, hanem egy kvalifikált ember fogalmának.

Megfélekedezett harmadszor arról, hogy Császár Péter egy járásnak a főszolgabírája.

Annak az óriási lépcsőnek, mely a falusi irnoksgától a miniszteri székig emelkedik, s melynek rangfokozat a neve, egyik jelentékeny fokát képezi a főszolgabírói állás.

Ennek az állásnak tisztességét fentartani nem csupán annak a kötelessége, aki azt betölti, hanem a járás közönségé is. A közönség ezt az által teljesítheti, ha egyrésztől nem tűr meg azon méltatlan embert, más-

részről, ha a méltót minden méltatlan támadás és sértégetés ellen pártfogásába veszi és megvédelmezi.

Az a kérdés tehát, hogy Császár Péter tett-e olyat, a mivel állását kompromittálta; ha tett, ott a fegyelmi bíróság, jelentse be Somogyi János; bűntettesse meg; s ezt közölje a lapban példaadás okáért. Ez ellen nem lesz a járásnak kifogása. — De azt joga van megkövetelni, hogy csupán személyes torzalkodásból, korteskedési lázból származott önfelédett pillanatban; képzelt sérelmek közlésével senki ne állítsa pellengére járása főszolgabíróját. Mert a ki ezt teszi, az nem Császár Pétert sérti meg, hanem azt a járást, melynek ez első hivatalnok.

*

Az a famozus cikk szolgáljon figyelmeztetésként arra nézve, hogy szenvedélyből senki se fogjon tollat; abnormis állapotban ne írjon; — kiki adja meg a tisztességet ellenfelének is; mindenk felett pedig ne feledje, hogy az „Újság” a legdistingváltabb salon, a hol csak salonruhában illő megjelenni, nem pedig olyanban, a minőben a házastárs szokott jó éjszakát mondani hitvesének.

Ómoro Vica.

Közgazdaság.

A bormustrák adómentessége. A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint bormustrák fogyasztási adótól mentes, külön nyert engedély nélkül csakis bejegyzett bor-nagykereskedők és oly bormtermelők küldhetnek, kik bornak nagyban való eladásával foglalkoznak. A ki az ebbeli kedvezményt igénybe venni óhajta, az iránti szándékát az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni s azt, hogy az előirt kelleknek megfelel, hiteles községi bizonyítvánnyal igazolni tartozik. A küldeményről legalább 2 órával annak elküldése előtt értesíteni tartozik az illető pénzügyi közeget. A tartalom fél liternél nagyobb ne legyen, a szállítás jól elzárt és pecséttel elzárt edényben történjék, mely külsőleg is „mustra” jelzéssel legyen ellátva.

A szőlődézsmaaváltás elengedése. A pénzügyminiszter a szőlődézsmaaváltás-tartozások elengedésre vonatkozó kérvények benyújtási határidejét ez év augusztus 1-éig meghosszabbította. Minden szőlőbirtokos, kinek szőlőjét a fillokszera elpusztította és ennek következtében 1883—1891 közt ideiglenesen adómentesség kedvezményében részesült, a szőlődézsmaaváltás tartozásának aránylagos leírására irányuló igényét e határnapig az illető község előjáróságánál, illetve az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelentheti.

Szerkesztői üzenetek.

S. J. Budapest. A régiekre már nem emlékeznünk határozottan; úgy hisszük, a beklődötteknek csak egy részét soroztuk annak idején a közlők közé. Most ez iránt bizonyosat nem mondhatunk, mert e pillanatban nem érünk rá kutatni a közlésre váró eok kézirat között. Az újabb küldemény bevált. — Az illető két munkatárs igaz nevét csak az ő beleegyezésük mellett irhatnók ki; ők azonban incognito akarnak maradni s csak privát uton, négyeszemközött mondhatnók meg önnök kitérőit, mert ebbe beleegyeztek. — Ama bizonyos kitérő ügyében pedig sziveskedjék magához a szerzőhöz fordulni (Zomborban lakik), mi semmi bizonyosat nem irhatunk ez ügyben.

O. Morovica. Nagyon hosszúra nyúltól s inkább személyes, mint közérdekű; azért hát más alakban használtuk föl. Különben köszönet!

R. H. Természetes, hogy számíthat a tiszteletpéldányra, de csak úgy, ha jók a közlemények. Mert pl. a két utóbbi már gyöngö. A kisebbikben pl. nagyon élire van állítva az „imadás” szó jelentősége, úgy hogy a vallási érzést is bántja. A másik meg nagyon nehekes, új és alapos átdolgozást igényel; mert az ilyes magyartalan kifejezések csak nem állhatnak meg:

„Anyjuk ekkor könnyes szemmel mesél

Bús özvegyet, elhagrott árvát...”

Tehát ön valakit mesél és nem valakiről valakit?

T. A. Moholy. A döntvény számát nem tudjuk; hanem sziveskedjék a „Közönségi Közlöny” szerkesztőségéhez fordulni (Budapest), körülbelül az időtűjt jelent meg ott is.

Naptár. Február.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
16 Kedd	Juliána sz. vt.	Juliána	4 Izidor
17 Szer.	Donát, Julián Szilárd	Szilárd	5 Ágota
18 Cütt.	Simeon	Konk., Flav.	6 Bukolus
19 Pént.	Plac. Konrad	Eleuth., Gab.	7 Parthen.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Eredeti magról termelt első évi termésű

olasz kendermag

kapható métermázsánként 20 firtjával Sárospatakon

Láczay László
földbirtokosnál.

Kívánatra minta küldetik.

Pályázat.

Borsód községében elhalálozás folytán megüresedett községjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom ez állást elnyerni óhajtókat, hogy a községjegyzői állás viselésére képesítő okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **e hó 23-ig bezárólag** nyújtsák be. A választás napját a nyílt pályázatnak lejárta után fogom kitűzni.

- Ezen állással következő javadalmak vannak összekötve, ugymint:
- a) Kézpénzfizetés évi 800 frt.
  - b) Lótartási átalány évi 450 frt.
  - c) Szabad lakás és az ahhoz tartozó kert haszonélvezete, mely után mindennemű adókat a község fizet.
  - d) A fogyasztási adó után a kincstártól nyerendő kezelési jutalék.
- Baja, 1892. évi február hó 13-án

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

2-1

Egy intéző mellé, egy kiterjedt birtokra, íff Bácskában, a mezőgazdasági ágakban minden tekintetben megbízható kezelői egyén keresetfők. Bővebb felvilágosítást nyernék a pályázók helyben Fernbach Bálint ur irodájában naponta délelőtt.

3-1

Pályázati hirdetmény.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye solti közép járásához tartozó Dusnok községben születésnői állás rendszeresített, miért is ezen állásra pályázatot hirdetek ismételt, mert a f. évi január hó 19-ére kitűzött választás sikerre nem vezetett.

Pályázni kívánók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. hó 21-ig nyújtsák be, mert a választást Dusnok községében f. évi február hó 22-én délután 1 órakor ejtem meg.

A születésnői állás javadalmazása évi 100 frt, s ezenfelül a születésnői minden egyes szülő nőtl 1 frt díjazásban részesül.

Kalocsa, 1892. február hó 8-án.

FÖLDVÁRY,
főszolgabíró.

Egy teljesen jókarban levő

3-2

Zongora

jutányos feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Hol? megmondja e lapok kiadója?

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezt Krusevlya községben elhalálozás folytán megüresedett községjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A jegyzői javadalmazás áll 520 frt kézpénz fizetésből 2600 ööl legelő járandóság, és 411 ööl káposztáskert haszonélvezetéből, szabad lakásból melyet a községi jegyző tartozik mindig a legjobb karban tartani. A jegyző részére szükséges égető anyagot a községi előfogatosok ingyen tartoznak szállítani.

Felhívom a pályázni kívánók, hogy az 1883. évi I. t. c. 6-a és az 1886. évi XXII. t. c. 74. §-a értelmében felszerelendő folyamodványait legkésőbb f. évi február hó 23-ig terjesszék be ezen szolgabíróhoz, mert az utóbb érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Zombor, 1892. február hó 7-én.

Főszolgabíró helyett:

Dr. Széchényi Tamás,
szolgabíró.

3-3

Valódi szerbiai

Negotini vörös borok

hordóktan és üvegekben.

Literje 60 kr.

Kapható:

Sztankovits Borivojnál

Ó-Szapáron (Bácsmege). 3-2

Meghívás.

A csantavéri takarékpénztár részvénytársaság f. évi február 28-ik napján délután 3 órakor a takarékpénztár igazgatósági tanácstermében tartja

I. rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök megválasztása és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
  2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt év eredményéről.
  3. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása, ugymint a tiszta nyereség mikénti felosztása iránti intézkedés.
  4. Netáni indítványok.
- Csantavér, 1892. január 20-án.

A csantavéri takarékpénztár részvénytársaság
Dr. Békeffy Károly s. k.,
igazgató.

1891. évi mérleg-számla július-december hóra.

V a g y o n		frt	kr
Részvényesek számlája		8690	—
Pénztár számla		1293	37
Váltó számla		54605	50
Ertékpapír számla		500	—
Folyósámlai adós számla		2	—
Felszerelés és iroda eszk. számla		498	25
Előleg folyó költség számla		10	—
		65599	12

T e h e r		frt	kr
Részvénytőke számla		30000	—
Tartaléktőke számla		3	—
Betét számla		18587	98
Visszleszámitolt váltók számlája		15425	—
Átmeneti kamat számla		350	90
Több hitelezők számlája		174	37
Óvadék számla		500	—
Egyenleg mint nyereség		557	87
		65599	12

Kelt Csantavéren, 1891. december hó 31-én.

Dr. Békeffy Károly s. k., **Szokola Gyula** s. k.,
igazgató. aligazgató.

Magossy Ferenc s. k., **Maczko Kálmán** s. k.,
pénztárnok. könyvelő.

Ezen mérlegben foglalt tételeket az illető könyvekkel és értékekkel összehasonlítván, azokat mindenben helyeseknek találtuk.

Kelt Csantavéren, 1892. január hó 21-én.

A felügyelő-bizottság:

Basch Albert s. k., 2-2
f. b. elnök.

Ifj. Basch Károly s. k., **Erdősy Kálmán** s. k.,
f. b. tag. f. b. tag.

Pressburger Kálmán s. k., **Schäffer M. L.** s. k.,
f. b. tag. f. b. tag.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Ó-Kanizsa nagyközségében leküszönés folytán üresedésbe jött s évi 400 frttal javadalmazott községi I. irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a netalán később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Zentán, 1892. évi február hó 4-én.

MATKOVITS LAJOS,

3-2 zentajárási főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Ó-Kanizsa nagyközségében lemondás folytán üresedésbe jött 500 frt évi fizetéssel és 120 frt lakbérletmennyel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott II. orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig alulírottannál annál is inkább nyújtsák be, mert a netalán később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Zentán a főszolgabírósnál, 1892. évi február hó 4-én.

MATKOVITS LAJOS,

3-2 járási főszolgabíró.

Pályázat.

Monostorszegh községében leküszönés folytán üresedésbe jött s a vegrehajtói teendők ellátásával megbízott irnoki állásra, — melylyel 360 forint évi kézpénz fizetés van összekötve — ezennel pályázat nyitattik.

Pályázók a községi szervezési szabályrendelet 7., 8. és 9. §§. értelmében felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó évi március hó 15-ig ezen szolgabírósnál benyújtani tartoznak. Apatinban, 1892. január 15.

Ribiczey Béla,

3-2

főszolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

A moholyi róm. kath. plébánia épületnek egészen újból való építése engedélyeztetvén, ezen munkálat fogantatása vállalat útján fog eszközöltetni. Eme vállalat biztosítása végett folyó évi február hó 29-én délelőtt 9 órakor Moholyon a II. III. fúosztály tantermében tartandó nyilvános árlejtéshez a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek szerint:

(1. pont) az összes munkálatok szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok útján, illetve árlejtésen fognak kiadatni;

(2. pont) minden ajánlattevő vagy árlejtező előlegesen — a költségvetési 12.116 frt 29 kr árnak megfelelőleg — 1200 frtot köteles bánompénzzül vagy kézpénzben, vagy elfogadható érték-papirokban letenni;

(3. pont) az ajánlattevők tartoznak kijelenteni írásban, hogy az árlejtési feltételeket olvasták, ismerik és elfogadják.

Az árlejtési feltételek, költségvetés és tervezet alulírottannál naponta a délelőtti órákban megtekinthetők.

Moholyon, — Bácsm. — 1892. február 7-én.

Ujhelyi Ágoston,

3-2

r. k. plébános.

Pályázati hirdetmény.

Rigyica községében elhalálozás folytán üresedésbe jött községi születésnői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással kapcsolatos járulékok: évi 50 frtnyi kézpénz fizetés, és minden egyes születési esettől 1 frt díj.

Felhívom a pályázni kívánók, hogy kérvényeiket folyó évi február hó 20-ik napjáig tekintetes borsodi Latinovits Gyula főszolgabíró urhoz Baján annál inkább benyújtsák, mert később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás határideje főszolgabíró ur által később fog kitűzteni, miről folyamodók értesítve lesznek.

Rigyicán, 1892. év február hó 3-án.

Grosser Géza, **Szujer János,**
jegyző. 3-3 bíró.

Pályázat.

Sztanisicson (Bács m.) nyugdíjaztatás folytán egy róm. kath. jellegű tanítói állás megüresvén, erre f. évi február 29-ig pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalma: kézpénzben 170 frt, ismétlő iskoláért 25 frt, buzaváltság fejében 119 frt, 4 hold föld használata, 2 öl cserfa, fűtőszalma helyett 25 frt, és szabad lakás. Pályázhatnak a német és magyar nyelven teljesen jártas tanítók. A folyamodványok a sztanisicsi róm. kath. iskolaszékre címezve, nt. Meszner István, esperes urnak Bezdánba (Bács m.), küldendők. 3-3

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zentai járásához tartozó Ó-Kanizsa nagyközségben ujonnan rendszeresített, évi 500 frt fizetéssel és 120 frt lakbérletmennyel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott házipénztári könyvelői állásra ezennel pályázatot nyitok, felhívom az ezen állást elnyerni szándékozók, miszerint képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó 1892. évi március hó 1-ső napjáig alulírott főszolgabírósnál annál is inkább benyújtani el ne mulasszák, mert a netalán később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt a zentajárási főszolgabírósnál Zentán, 1892. évi február hó 4-én.

MATKOVITS LAJOS,

3-2 főszolgabíró.